

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Diplomová práce

Soudní rozhodnutí

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Tereza SYNKOVÁ**
Osobní číslo: **R17M0152P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Soudní rozhodnutí**
Zadávající katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Soudní rozhodnutí
3. Rozsudek
4. Usnesení a platební rozkaz
5. Právní moc a vykonatelnost
6. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Miloslava Wiplingerová, Ph.D.,LL.A.**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci s názvem „*Soudní rozhodnutí*“ zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala, způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Plzeň, březen 2022

Tereza Synková

Poděkování

Na prvním místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce JUDr. Miloslavě Wiplingerové, Ph.D., LL.A., za vedení mé práce, za ochotný přístup, za cenné rady a připomínky. Zároveň bych ráda poděkovala své rodině a příteli za podporu, kterou mi poskytovali po celou dobu studia.

Seznam použitých zkratek

CŘS	zákon č.113/1895 ř.z., civilní řád soudní
JŘ	vyhláška č.37/1992 Sb., jednací řád pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů
LZPS	ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č.162/1998 Sb.
Nářízení	Nářízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, ze dne 12. prosince 2006
NS	Nejvyšší soud České Republiky
OSŘ	zákon č.99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
Sb.	Sbírka zákonů České republiky
SoudP	Zákon č.549/ 1991 Sb., zákon České národní rady o soudních poplatcích
ÚS	Ústavní soud České republiky
ZŘS	zákon č. 292/2013 Sb., zákon o zvláštních řízeních Soudních, ve znění pozdějších předpisů

Obsah

ÚVOD.....	1
1. SOUDNÍ ROZHODNUTÍ.....	3
1.1. CIVILNÍ PROCES OBECNĚ.....	3
1.1.1. Účel civilního procesu.....	3
1.1.2. Pojmové prvky civilního procesu.....	4
1.2. SOUDNÍ ROZHODNUTÍ.....	4
1.3. AUTORITATIVNOST A VYKONATELNOST SOUDNÍHO ROZHODNUTÍ.....	6
1.4. DORUČOVÁNÍ SOUDNÍHO ROZHODNUTÍ.....	7
2. ROZSUDEK.....	10
2.1. VYHLÁŠENÍ ROZSUDKU.....	10
2.2. VYHOTOVENÍ A NÁLEŽITOSTI ROZSUDKU.....	12
2.2.1. Výrok.....	12
2.2.2. Odůvodnění.....	13
2.2.3. Poučení.....	13
2.3. DORUČENÍ.....	14
2.4. OPRAVA A DOPLNĚNÍ ROZSUDKU.....	14
2.4.1. Oprava.....	14
2.4.2. Doplnění.....	15
2.5. DRUHY ROZSUDKŮ.....	15
2.5.1. Konečný rozsudek.....	16
2.5.2. Částečný rozsudek.....	17
2.5.3. Mezitimní rozsudek.....	17
2.5.4. Rozsudek pro uznání.....	18
2.5.5. Rozsudek pro zmeškání.....	19
3. USNESENÍ A PLATEBNÍ ROZKAZ.....	23
3.1. USNESENÍ.....	23
3.1.1. Usnesení, které se týkají vedení řízení.....	25
3.1.2. Usnesení, kterými je rozhodováno v průběhu řízení.....	25
3.1.3. Usnesení, kterými řízení končí bez rozhodnutí ve věci samé.....	25
3.1.4. Usnesení, kterými bylo rozhodnuto ve věci samé.....	25
3.2. PLATEBNÍ ROZKAZ.....	26
3.2.1. Doručení platebního rozkazu.....	28
3.2.2. Odpor proti platebnímu rozkazu.....	29
3.2.3. Náklady řízení.....	30
3.3. ELEKTRONICKÝ PLATEBNÍ ROZKAZ.....	31
3.4. SMĚNEČNÝ PLATEBNÍ ROZKAZ.....	32
3.5. EVROPSKÝ PLATEBNÍ ROZKAZ.....	33
4. PRÁVNÍ MOC A VYKONATELNOST.....	37
4.1. PRÁVNÍ MOC.....	37
4.1.1. Historické základy právní moci.....	37
4.1.2. Účel právní moci.....	39
4.1.3. Nabytí právní moci.....	39
4.1.4. Formální právní moc.....	40
4.1.5. Materiální právní moc.....	41
4.1.6. Časové meze právní moci.....	44
4.2. VYKONATELNOST.....	45
4.2.1. Pariční lhůta.....	46
4.2.2. Nabytí vykonatelnosti.....	47
4.2.3. Předběžná vykonatelnost.....	48
4.2.4. Odklad vykonatelnosti.....	49
ZÁVĚR.....	51
CIZOJAZYČNÉ RESUMÉ.....	53
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	54

Úvod

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila „Soudní rozhodnutí“. Při výběru jsem se řídila tím, že bych se po absolvování právnické fakulty ráda věnovala práci v justici. Tudíž jsem toto téma považovala za jedno z nejdůležitějších a chtěla jsem proniknout do podrobností této problematiky.

Tato diplomová práce je členěna do čtyř hlavních kapitol (úvod a závěr nepočítaje), které se dále dělí na tématické podkapitoly. Samostatné typy soudních rozhodnutí jsou upravené ve třech kapitolách této práce.

Úvodní kapitola vymezí obecné pojetí soudního rozhodnutí. První podkapitola by měla vymezit civilní proces jako takový. Jsem si vědoma obsáhlosti civilního procesu a necílila jsem na celé vyčerpání této oblasti. Uvádím stěžejní pramen jak pro mou diplomovou práci, tak pro civilní proces a to zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Druhá podkapitola definuje obecný pojem soudního rozhodnutí. Tato část bude zaměřena na obecné pojetí soudního rozhodnutí a na to, co je pro všechny typy soudního rozhodnutí společné.

Druhá z kapitol si klade za cíl představit první typ soudního rozhodnutí, a to rozsudek. Jedná se o nejslavnostnější soudní rozhodnutí. Mimořádnost rozsudku je především dána jeho vyhlášením. V této kapitole bych ráda vymezila co rozsudek je, v jakých případech se rozsudek vydává, jaké musí obsahovat náležitosti v písemném vyhotovení, jaký je postup soudů při opravě nebo doplnění rozsudku. Rozsudků je několik druhů, a tak se budu snažit každý druh rozsudku čtenáři určitým způsobem přiblížit.

Třetí kapitola nese název „Usnesení a platební rozkaz“. V této kapitole bych ráda objasnila za jakých podmínek se vydává usnesení, a v jakých případech se usnesením rozhoduje a za jakých podmínek se vydává platební rozkaz. Pokusím se obeznámit problematiku platebního rozkazu a uvést jaké platební rozkazy může soud vydat.

Poslední kapitola bude věnována právní moci a vykonatelnosti. Oba tyto instituty, i když se mohou zdát jako jednoduché, jsou velmi složité a pro soudní rozhodnutí jsou stěžejním. Myslím, že je velmi důležité, aby účastníci věděli, kdy jejich soudní rozhodnutí nabylo právní moci a kdy je vykonatelné, jaké tam jsou lhůty. Proto se snažím objasnit co vůbec znamená, když je soudní rozhodnutí

v právní moci nebo jaké jsou důsledky vykonatelnosti a jaký následek by mělo nedodržení těchto lhůt.

Cílem této práce je stručně, ale přehledně rozebrat civilní proces a charakterizovat typy soudních rozhodnutí, které jsou vydávané na území České republiky. Ráda bych představila jednotlivé typy soudních rozhodnutí, uvedla rozdíly mezi nimi a objasnila, kdy bude jaké soudní rozhodnutí použito. Mým záměrem není obsáhnout celkovou otázku, která se týká soudních rozhodnutí, ale přiblížit čtenáři aktuální úpravu soudního rozhodnutí v občanském soudním řízení v České republice.

V této diplomové práci budou využity základní metody jako jsou explanace, analýza nebo metoda deskriptivní.

Při zpracování diplomové práce vycházím především z odborné literatury, zaměřené na civilní proces. Dále vycházím z komentáře k občanskému soudnímu řádu. Čerpala jsem také z odborných internetových článků a využila jsem i judikaturu.

1. Soudní rozhodnutí

1.1. Civilní proces obecně

Úvodem bych se ráda věnovala samotnému civilnímu procesu. Pojem proces pochází z latinského slova *procedere*, které v překladu znamená pokračovat. Rozlišují se dvě pojetí procesu. V tom širším slova smyslu představuje proces řadu úkonů, které musí být splněny, aby byl dosažen určitý cíl. V tom užším slova smyslu označuje proces souhrn právních úkonů, prostřednictvím kterých bude určitá věc řešena před obecnými soudy, či jinými státními orgány za účelem projednání a rozhodnutí.¹

O civilním procesu můžeme hovořit tehdy, jde-li o to, aby byl uskutečněn právní řád zvaný soukromým, vztahující se na právní poměry jednotlivců jakožto takových mezi sebou. Při procesu jde o to, aby stát svými orgány, především soudy, způsobem závazným a konečným rozhodl neshodu vzniklou mezi dvěma jednotlivci, jakožto osobami soukromými, a o otázce upravené právním řádem soukromým, aby vyslovil, na čí straně je právo a takto rozhodnuv, aby také právu přiznanému k uskutečnění dopomohl.²

Dle § 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“) je civilní proces postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků. Soudy v civilním procesu vykonávají tzv. civilní pravomoc, na rozdíl od jiných soudních řízení. Od pojmu civilního procesu odlišujeme pojem občanského soudního řízení. Jedná se o pojem s užším obsahem. Vzhledem k tomu, že nezahrnuje řízení před rozhodci, kteří jsou též oprávněni stanoveným postupem v individuálních soukromoprávních věcech autoritativně rozhodovat. Občanské soudní řízení se omezuje jen na řízení vedená před soudem jako orgánem veřejné moci.³

1.1.1. Účel civilního procesu

Hlavní účel je vymezen v § 3 OSŘ: „*Občanské soudní řízení je jednou ze záruk spravedlnosti a práva, slouží upevňování a rozvíjení zásad soukromého práva. Každý se může domáhat u soudu ochrany soukromého práva, které bylo ohroženo nebo porušeno*“. Z tohoto ustanovení vyplývá, že základní účel civilního procesu je spatřován v ochraně a prosazování objektivního práva.

¹ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 40

² HORA, V. *Československé civilní právo procesní I.-III. Díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2010, s. 8

³ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 16

Až v druhé větě § 3 OSŘ je vyjádřena ochrana subjektivních práv. Ochranu subjektivních práv spatřujeme v tom, že se každý může domáhat u soudu ochrany soukromého práva, které bylo ohroženo nebo porušeno.⁴

Dle Kindla je cílem civilního procesu zajištění realizace práva tím, že dochází k vydávání aktu aplikace práva orgány veřejné moci. Tyto orgány veřejné moci, jsou orgány výkonu soudnictví.⁵

Účel civilního procesu není pouze zajišťování spravedlivé ochrany práv a oprávněných zájmů účastníků vydáváním autoritativních rozhodnutí, ale i dodržování smluv a zachování zákonů. Funkční civilní proces poskytuje ochranu konkrétnímu právu v případě, že je do něj zasaženo, a výsledkem působí na ostatní subjekty, pro případ jejich budoucích sporů.⁶

1.1.2. Pojmové prvky civilního procesu

Existují tři základní pojmové znaky. První z těchto znaků jsou procesní vztahy. Tyto vztahy vznikají na základě postupu soudů a dalších procesních subjektů. Jsou vynutitelné a závazné. Od těchto vztahů odlišujeme vztahy hmotněprávní, které se realizují dobrovolně. Základní subjekt procesního vztahu je soud. Soud je povinen vykládat zákony podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, rozhodovat nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů.⁷

Jako druhý pojmový znak civilního procesu jsou procesní subjekty. Jsou to ty subjekty, které svou činností ovlivňují průběh řízení. Jde zejména o soud a účastníky řízení.⁸ Pro řízení sporné jsou typickými účastníky žalobce a žalovaný. V nesporném řízení je účastníkem řízení navrhovatel a ten, o jehož právech a povinnostech má být rozhodnuto, nebo ten, kdo je za účastníka označen zákonem.

A třetím pojmovým znakem jsou procesní úkony. Jedná se o takové úkony, které mohou činit pouze procesní subjekty a jsou předpokladem vzniku procesních vztahů. Procesními úkony účastníků jsou veškerá podání a procesním úkonem soudu je rozhodnutí.

1.2. Soudní rozhodnutí

Při vzniku právního sporu, se často lidé obrací na soud pro vyřešení. V některých případech stačí podání žaloby a účastníci se sami od sebe, ve svůj

---

⁴ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 18

⁵ KINDL, M.; ŠÍMA, A.; DAVID, O. *Občanské právo procesní*. 2. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008, s. 33

⁶ HROMADA, M. *Poučovací povinnost v civilním procesu*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2013, s.7.

⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 48-49.

⁸ Tamtéž s.50.

prospěch snaží odstranit příčinu daného právního sporu. Dojde tak k uzavření dohody mezi oběma stranami. Pokud se tak nestane, jako bývá ve většině případů, tak soud, jako autoritativní orgán, tento právní spor vyřeší.

Mezi nejdůležitější procesní úkon soudu patří rozhodnutí. Rozhodnutí vydává soud, který je příslušný v dané věci rozhodnout a soud, který je nezávislý a nestranný při své rozhodovací činnosti. Nejvýstižnější definice pro soudní rozhodnutí je, že se jedná o projev vůle soudu, jako státního orgánu, kterému bylo svěřeno do pravomoci projednání dané věci a rozhodnutí této věci, v rámci výkonu spravedlivosti.⁹ Každé soudní rozhodnutí vyvolává právní následky.

Jedná se o základní úkon soudu. Soud tímto úkonem rozhoduje o právech a povinnostech účastníků řízení. Soud při tomto rozhodování projevuje teorii projevu vůle.¹⁰ Ale jakmile soud rozsudek vyhlásí, je jím vázán. Toto je upraveno v §156, odst.3 OSŘ.

Podkladem pro dané rozhodnutí je to, na základě čeho soud rozhoduje. A to na základě zjištěného skutkového stavu, dle § 153, odst.1 OSŘ. Soud je vázán skutečnostmi, k nimž dospěl na základě řádně provedeného dokazování, i tím co během řízení vyšlo najevo. Dokazování je činnost, jehož prostřednictvím je vytvářen úsudek soudu, zda je tvrzení skutečné či nikoliv. Soud není povinen provést všechny navrhované důkazní prostředky. Jako důkazní prostředek může sloužit vše, co je způsobilé pro zjištění skutkového stavu.¹¹ Mezi nejčastější důkazní prostředky patří výslech svědka, výslech účastníka, znalecký posudek, odborná vyjádření nebo listinné důkazy. Proces dokazování je završen hodnocením důkazů. Soud musí zohlednit pouze ty důkazy, které byly provedeny pouze zákonným způsobem, k ostatním se nepřihlíží. Soud musí zkoumat formální a materiální důkazní sílu. Formální důkazní síla se zaměřuje na vlastnosti důkazního prostředku. Materiální důkazní síla vypovídá o významu důkazního prostředku pro předmět dokazování. Hodnocení důkazů je čistě vnitřní myšlenková činnost soudce.¹²

Soud o věci samé rozhoduje zpravidla rozsudkem. Rozsudek je meritorní rozhodnutí a končím jím řízení před soudem prvního stupně. Vyhláší se jménem republiky a veřejně. Pouze pokud to zákon výslovně stanoví, tak soud rozhodne usnesením ve věci samé. Jde například o usnesení o schválení smíru. Mezi další

---

⁹ FICOVÁ,S; ŠTEVČEK, M. a kol. *Občianske súdne konanie*. Praha: C.H. Beck, 2010, s.247

¹⁰ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s.211

¹¹ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 238

¹² Tamtéž,, s. 250

formy rozhodnutí patří platební rozkaz, elektronický platební rozkaz či evropský platební rozkaz.

Každé rozhodnutí soudu je formální, a tak musí mít určitou předepsanou formu a stanovené náležitosti¹³. Jedná se o tyto náležitosti, záhlaví, výrok, odůvodnění, poučení o možnosti podat opravný prostředek, datum a místo vydání daného rozhodnutí. U rozsudku na plnění musí být uvedeny, jak předcházející náležitosti, tak i poučení o možnosti výkonu. V záhlaví musí být uvedena spisová značka, označení soudu, jména účastníků a uvedena věc, ve které je rozhodováno. V odůvodnění se uvádí, jak se vyjádřili účastníci řízení, vyjádření svědků, celkové posouzení důkazů a popis zjištěného skutkového stavu.

1.3. Autoritativnost a vykonatelnost soudního rozhodnutí

Mezi dva základní atributy soudního rozhodnutí patří autoritativnost a vykonatelnost takového rozhodnutí.

Z každého konstitutivního soudního rozhodnutí vyplývají určité právní účinky. Jedná se o vznik, změnu nebo zánik subjektivních práv nebo povinností. Deklaratorní soudní rozhodnutí potvrzuje již existující práva a povinnosti. To, že je každé rozhodnutí soudu autoritativní, vychází už jen z toho, že v daném sporu rozhodoval soud. Jde o jednu ze složek státní moci a o orgán veřejné moci. Soud, jako státní orgán tudíž využívá mocenský monopol.¹⁴

Autoritativnost soudního rozhodnutí se projevuje v právní moci. Cílem právní moci je zavést takový stav, který je závazný a nezměnitelný. Právní moc se skládá ze dvou složek, a to formální a materiální. Jedna složka předpokládá existenci té druhé.¹⁵ O formální právní moc se jedná tehdy, pokud je rozhodnutí doručeno všem osobám, kterým mělo být doručeno a není proti němu přípustné odvolání nebo se účastníci odvolání vzdali. O materiální právní moci pojednáváme tehdy, pokud je rozhodnutí závazné a nezměnitelné. O věci už nemůže být znovu jednáno a rozhodováno.

Vykonatelností se rozumí, že je možné donutit účastníka ke splnění povinností, které mu jsou v rozhodnutí uloženy, a to s podporou státní moci. Nemusí nastat ve stejný okamžik jako právní moc, ani nemusí být na nabytí právní moci závislá. Dle § 160 se povinnost uložená v rozsudku musí splnit do tří dnů od právní moci rozsudku. I vykonatelnost se skládá ze dvou složek, a to formální a materiální

---

¹³ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s.211

¹⁴ Tamtéž, s.213

¹⁵ HORA, V. *Československé právo procesní I.-III. díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2010, s.413

vykonatelnosti. Formální vykonatelnost znamená, že byly splněny všechny podmínky, stanovené zákonem, pro to, aby se rozhodnutí mohlo stát vykonatelným. V případě materiální vykonatelnosti, musí být v rozhodnutí označena oprávněná a povinná osoba, vymezen rozsah povinností a určená lhůta, do kdy musí být daná povinnost splněna. Lhůtu ke splnění povinnosti, stanovenou v rozsudku, nazýváme pariční lhůtu, neboli lhůtu k plnění.¹⁶ Pokud však rozsudek neukládá žádnou povinnost k plnění, vykonatelnost nastane v okamžiku nabytí právní moci. Může nastat i před právní mocí, a hovoříme o tzv. předběžné vykonatelnosti. Dle § 162 odst. 1 jde o předběžnou vykonatelnost například v případě plnění výživného či pracovní odměny za poslední 3 měsíce před vyhlášením rozsudku.

1.4. Doručování soudního rozhodnutí

Tato podkapitola bude zaměřena na doručování soudního rozhodnutí.

Doručování patří mezi procesní úkony soudu, a je tím zajištěna komunikace mezi účastníky a soudem. V občanském soudním řádu je doručování upraveno v § 45 a následující. Procení úkony, které byly soudem učiněny ústně, musí být vystaveny i v písemné podobě. A to právě v případě rozsudku nebo některých usnesení.¹⁷ Jde o takové usnesení, je-li proti němu možné odvolání, pokud je to třeba pro vedení řízení nebo pokud takovým usnesením, soud ukládá povinnost. Toto je stanovené v § 168, odst. 2 OSŘ. Způsoby doručování se dělí dle toho, jakým způsobem rozhodnutí doručujeme a dle hlediska postupu při doručování. V § 45 OSŘ jsou upraveny způsoby doručování, i pořadí jednotlivých způsobů.

Doručování při jednání. Jedná se o doručování tzv. krátkou cestou. Soud předá účastníkům už na řízení stejnopis soudního rozhodnutí. Předseda senátu musí doručení zaznamenat do protokolu a adresáti to musí svým podpisem stvrdit.

Doručení do datové schránky. Tato možnost se zvolí, pokud není možné doručení písemnosti při jednání. Doručení do datové schránky se provádí prostřednictvím veřejné datové sítě, což je například internet. Datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci, provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci, dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Datové schránky zřizuje a spravuje Ministerstvo vnitra.¹⁸ Ze zákona je povinnost, aby orgány veřejné moci, notáři, advokáti, soudní exekutoři, daňoví poradci, insolvenční správci, měli

¹⁶ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 273

¹⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 226

¹⁸ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi dokumentů, § 2

zřízeny datovou schránku. Listina, která je odeslána do datové schránky, je doručena v okamžiku, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má přístupová práva k takovýmto listinám. Pokud žádná taková osoba do datové schránky nepřihlásí, listina je doručena desátým dnem od dodání listiny do datové schránky. Soud umožňuje způsob doručení i na jinou elektronickou adresu než je datová schránka, například na e-mailovou adresu.¹⁹

Doručování prostřednictvím doručujícího orgánu. Kdo patří mezi doručující orgány je vymezeno v § 48 OSŘ. Jde o soudní doručovatele, orgány Justiční stráže, soudní exekutory a provozovatele poštovních služeb. Pokud se listina doručuje prostřednictvím provozovatelů poštovních služeb, musí tak být učiněno pouze podle uzavřené poštovní smlouvy dle § 4 a násl. zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách.²⁰ Dle § 48, odst.2 OSŘ jsou doručujícími orgány i například vězeňská služba, pro doručování fyzickým osobám ve výkonu trestu odnětí svobody či ve vazbě. Dále například ústav pro výkon zabezpečovací detence, pokud jde o doručování fyzickým osobám, které jsou umístěny v takovém zařízení.

Doručování do vlastních rukou. Takto se doručují všechny písemnosti, o nichž to stanoví zákon nebo písemnosti, u kterých to nařídil soud. Tímto způsobem se doručuje například rozsudek či platební rozkaz. V případě, že doručující orgán adresáta nezastihne, zanechá na dané adrese písemnou výzvu, aby si adresát písemnost vyzvedl. Písemnost se většinou ukládá v provozovně provozovatele poštovních služeb, pokud se písemnost doručuje prostřednictvím poštovních služeb. Uložená písemnost se považuje za doručenu desátým dnem, od okamžiku, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí, jde o tzv. náhradní doručení. Po uplynutí lhůty deseti dnů doručující orgán vhodí písemnost do domovní schránky. V některých případech nelze zvolit náhradní doručení. Jde o případy stanovené zákonem, např. u platebního rozkazu. Tyto písemnosti jsou po uplynutí lhůty vráceny odesílajícímu soudu.²¹

V případě doručování do zahraničí je nejprve třeba určit, zda se doručuje do členských států Evropské unie nebo do jiných států. Doručování do států Evropské unie se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.

---

¹⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 168

²⁰ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUĚÁKOVÁ K. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.97

²¹ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 170, 171

1393/2007 ze dne 13. 11. 2007, o doručování písemností. Ostatní státy se řídí Úmluvou o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních ze dne 15.11.1965, publikované pod č. 85/1982 Sb., účinné od 1. 6. 1982.²²

Pokud se účastník nebo jeho zástupce nemohl s písemností seznámit, může dojít k neúčinnosti rozhodnutí. O neúčinnosti rozhoduje soud, pouze na návrh účastníka a pouze za předpokladu, že se účastník nemohl s písemností seznámit z omluvitelných důvodů, které musí soudu prokázat. Omluvitelným důvodem není, že se fyzická osoba na adrese pro doručování nezdržuje. Návrh na neúčinnost rozhodnutí je nutné podat do 15 dnů ode dne, kdy se účastník s písemností seznámil. V návrhu musí být uveden přesně den, kdy se účastník s písemností seznámil a označení důkazů. K návrhu musí být připojeno tvrzení omluvitelného důvodu. Pokud soud schválí návrh účastníka a označí doručení písemnosti za neúčinné, je písemnost doručena dnem právní moci rozhodnutí o neúčinnosti.²³

---

²² SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.106

²³ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 172

2. Rozsudek

Rozsudek je forma meritorního rozhodnutí v civilním procesu. Soud rozhoduje rozsudkem vždy, pokud není stanoveno, že rozhoduje usnesením. Musí být dostatečně prokázán skutkový stav, aby soud mohl vydat rozsudek a tím tak skončit řízení před soudem prvního stupně. Rozlišuje se, zda řízení spadá pod věcnou působnost OSŘ nebo pod věcnou působnost zákona č. 292/2013 Sb., zákona o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZŘS“). Pokud by řízení spadalo pod věcnou působnost ZŘS, tak zde soud rozhoduje usnesením, pokud není zákonem stanoveno jinak, to je upraveno v § 25 ZŘS.

Soud, ve sporném řízení, rozhoduje na základě žaloby podanou žalobcem. V případě nesporného řízení, rozhoduje na základě návrhu. Jelikož je soud ve sporném řízení vázán dispoziční zásadou, nemůže rozhodovat o něčem, co žalobce nepožaduje ve svém žalobním návrhu. Z této zásady vyplývají dvě výjimky, a to že z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání mezi účastníky řízení, a řízení která mohou být zahájena i bez návrhu. Obsah rozhodnutí, který se rovná vymezenému předmětu řízení se v závěru promítá ve vyhovujícím nebo zamítavém výroku rozsudku. Soud musí rozhodovat na základě skutkového stavu v době vyhlášení rozsudku, a to dle § 154, odst. 1 OSŘ. Soud nemůže brát v potaz budoucí možné okolnosti. Soud je vázán i právním stavem věci v době vyhlášení rozsudku, ne ke dni podání žaloby či návrhu. Pokud nastane situace, že nárok byl uplatněn až v průběhu řízení, soud pak rozhodne v souladu s právním stavem v době vyhlášení rozsudku. Výjimka z pravidla, že soud rozhoduje na základě skutkového stavu v době vyhlášení rozsudku, jsou pouze řízení, kde se rozhoduje o plnění v opětujičích se dávkách. Soud je oprávněn uložit povinnost plnit dávky, které se stanou splatnými až v budoucnu. Jedná se například o úroky z prodlení, zde soud může uložit jejich placení i po vyhlášení rozsudku.²⁴

2.1. Vyhlášení rozsudku

V případě, že rozhoduje soud v senátu, tak vyhlášení předchází porada a hlasování. Tato porada je tajná, tudíž jí nesmí být nikdo kromě členů senátu a zapisovatele přítomen. Výsledek porady je hlasování. Hlasovat musí všichni členové senátu. Průběh vždy řídí předseda senátu. Hlasování probíhá tak, že

---

²⁴ Stanovisko NS pod sp.zn. Cpjn 202/2005, ze dne 19.4.2006

přisedící hlasují jako první, následně soudci, a to tak, že hlasují od nejmladšího, a jako poslední hlasuje předseda senátu. K rozhodnutí je třeba většiny hlasů. Porada o hlasování je upravena v § 37 OSŘ.

Rozsudek se vždy vyhlašuje veřejně, a to i v případě, že byla veřejnost pro celé jednání nebo jeho část vyloučena. U veřejného vyhlášení rozsudku může být kdokoliv. Je nutné, aby byl vyhlášen jménem republiky.²⁵

Rozsudek vždy vyhlašuje předseda senátu nebo samosoudce. Uvádí výrok rozsudku, odůvodnění a poučení o možném podání opravného prostředku. Odůvodnění je v této fázi velmi zestručněno a detailní rozvedení je až v písemném vyhotovení. Aby byl dán důraz na vážnost rozsudku, při čtení výroku, musí všichni, včetně soudu, povstat. To vyplývá i z § 16 vyhlášky č. 37/1993 Sb., jednacího řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „JŘ“). Po vyhlášení rozsudku soudce vyzve účastníky, aby se vyjádřili, zda se vzdávají práva na odvolání či nikoliv. Pokud se účastník vzdá práva na odvolání ihned po vyhlášení rozsudku, soud do odůvodnění rozsudku uvede pouze předmět řízení, závěr o skutkovém stavu a stručné právní posouzení věci, a to dle ustanovení § 157, odst. 4 OSŘ. Je možná varianta, že se účastník vzdá práva na odvolání do protokolu, který musí účastník podepsat nebo existuje samostatný protokol, který se po podpisu účastníka přiloží k protokolu o jednání. Vyhlášení rozhodnutí je zaznamenáváno ve formě zvukového záznamu. Jakmile soud vyhlásí rozsudek, je jím vázán a znamená to konečné rozhodnutí. Písemné vyhotovení rozsudku musí odpovídat vyhlášeným výrokům soudce.

Novela OSŘ č. 30/2000 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, zavádí možnost vyhlásit rozsudek i bez jednání. Tento způsob vyhlášení se využívá především ke zrychlení jednání, na úkor dokazování, kdy soud posoudí důvodnost žaloby pouze na základě předložených listinných důkazů od žalobce.²⁶ Tato výjimka se nemůže uplatnit ve věcech, kdy soud je vázán při dokazování zásadou vyšetřovací, a tak se nemůže spokojit pouze s listinnými důkazy od účastníků.²⁷

Pro to, aby soud mohl vyhlásit rozsudek bez jednání, je třeba aby byly splněny určité podmínky. Nejdůležitější podmínkou je vyjádřený souhlas účastníků

²⁵ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 274

²⁶ SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka.* Praha: C.H.Beck, 2019, s. 385

²⁷ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,

s takovým postupem soudu. Pokud se účastníci v dané lhůtě nevyjádří, že s takovým postupem nesouhlasí, soud předpokládá že účastníci nenamítají. Další podmínkou je, že soud je schopen rozhodnout i bez dalšího dokazování během jednání. Skutkový stav je zjevný soudu pouze z listinných důkazů nebo soud vychází ze shodného prohlášení účastníků. Pokud by některý z účastníků doplnil i po výzvě soudu nové důkazní prostředky a tato nová tvrzení by mohla být důvodem pro jiné rozhodnutí ve věci, soud musí výzvu vůči účastníkům zopakovat a upozornit je na nová skutková tvrzení.²⁸

Soud nemůže vyhlásit rozsudek bez jednání, pokud by sice účastníci s takovým postupem souhlasili, skutková tvrzení by byla jasná, ale na projednání věci by existoval veřejný zájem. Soud by neměl tímto způsobem rozhodovat ani v případě, že pro typově totožné věci se obvykle ústní jednání nařizuje.²⁹

2.2. Vyhotovení a náležitosti rozsudku

Každý rozsudek, který byl předsedou senátu vyhlášen musí být i vyhotoven. Rozsudek se vždy vyhotovuje písemně. Jestli bude vyhotoven v listinné či elektronické podobě závisí v jaké podobě je veden spis. Rozsudek je považován za veřejnou listinu. A je vydáván v českém jazyce.³⁰

Náležitosti rozsudku jsou uvedeny v § 157, odst. 1 OSŘ. Rozsudek je tedy tvořen záhlavím, které začíná označením, že jde o rozsudek a že je vydáván jménem republiky. Dále je v záhlaví uvedeno označení soudu, účastníků, případně jejich zástupců a je uveden předmět řízení. Následuje znění výroku, odůvodnění, poučení o opravném prostředku. Na konec je uvedeno místo a den vyhlášení a rozsudek je podepsán předsedou senátu.

2.2.1 Výrok

Cizím slovem enunciát. Co obsahuje výrok je zakotveno v § 155 OSŘ. Výrok rozsudku může být na plnění, statusový, na určení právního vztahu nebo na založení, změnu nebo zánik právního vztahu. Jednotlivé výroky jsou označeny římskými číslicemi. Prvním výrokiem je většinou vyčerpán předmět řízení. Soud musí ve výroku uvést i lhůtu na plnění, pokud je stanovena jinak než v zákoně, a to přesně v § 160, odst. 1 OSŘ. Poslední výrok se týká náhrady nákladů řízení.³¹

---

²⁸ SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H.Beck, 2019, s.386

²⁹ Tamtéž, s. 387

³⁰ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.257

³¹ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.276

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení není rozhodnutí ve věci samé, ale má povahu usnesení. To, že rozhodnutí o náhradě nákladů řízení má povahu usnesení, se využije při opravě nebo doplnění v odvolacím řízení.³² V rozsudku může být, ve věcech ochrany práv z duševního vlastnictví, přiznáno právo na zveřejnění rozsudku, a to na náklady neúspěšného účastníka. Soud o tom rozhodne pouze na návrh a upřesní i způsob uveřejnění. Znění výroku musí být přesné, jasné a srozumitelné pro všechny.

2.2.2 Odůvodnění

Odůvodnění obsahuje vysvětlení soudu, proč rozhodl, tak jak je uvedeno ve výroku. Na úvod daného odůvodnění soud zrekapituluje obsah žaloby, co žalobce požadoval a stanovisko žalovaného. Následují důkazy, které soud během řízení provedl. Následuje odůvodnění soudu, proč má skutkový stav za prokázaný a vysvětlí co ze zjištěného skutkového stavu plyne po právní stránce. V dalších odstavcích se odcitují základní normy hmotného práva, které soud pro danou věc použil. Následně soud odůvodní výrok o náhradě nákladů řízení, kde soud vysvětlí vyčíslenou částku náhrady nákladů řízení uvedenou ve výroku. Zákon výslovně zakazuje, aby soudce do odůvodnění přepisoval textové pasáže ze spisu.

Odůvodnění musí účastníky řízení srozumitelně seznámit s úvahami soudu, díky kterým rozhodl a tím je dána účastníkům možnost přezkoumat rozsudek z hlediska skutkového tak i zákonného. Pokud to tak není, tak je porušeno jedno ze základních práv, a to právo na spravedlivý proces, který zakládá dovolací důvod či důvod pro podání ústavní stížnosti.³³

Zkrácené odůvodnění je možné využít pouze u rozsudku pro uznání a rozsudku pro zmeškání. Soud v něm uvede pouze předmět řízení a důvody, proč právě jedním z uvedených rozsudků rozhodl, a to dle ustanovení § 157, odst. 3 OSŘ. Zákon poskytuje ještě jednu možnost, kdy dochází ke zkrácenému odůvodnění. A to v případě, kdy proti rozsudku není odvolání přípustné nebo se ho účastníci vzdali. Zde podle ustanovení § 157, odst. 4 OSŘ: „*soud uvede předmět řízení, závěr o skutkovém stavu a stručné právní posouzení věci.*“

2.2.3 Poučení

Poslední z náležitostí rozsudku je poučení. Zde soud poučuje účastníky, zda lze podat opravný prostředek a v jaké lhůtě. Účastníci musí být poučeni i o tom,

---

³² BUREŠ, J., DRÁPAL, L., aj. Občanský soudní řád I.,II., Komentář. 1 vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 1789

³³ Nález ÚS pod sp.zn. I. ÚS 4093/17, ze dne 29.3.2018,

k jakému soudu se opravný prostředek podává. V případě, že je soudem účastníkovi uložena povinnost, musí rozsudek obsahovat i poučení o možnosti výkonu rozhodnutí, pokud nebude povinnost plněna dobrovolně.³⁴

2.3. Doručení

Každý účastník musí obdržet písemné vyhotovení rozsudku. Doručuje se do vlastních rukou, ale náhradní doručení zde není vyloučeno. V případě, že je několik žalobců nebo několik žalovaných, je třeba doručit rozsudek každému z nich. V případě, že by některý z účastníků byl zastoupen, doručuje se rozsudek pouze zástupci. Pokud rozsudek obsahuje zkrácené odůvodnění, musí být odeslán nejpozději do 30 dnů od jeho vyhlášení.³⁵

2.4. Oprava a doplnění rozsudku

Tento typ opravy a doplnění je důležité zásadně odlišit od opravného prostředku proti rozsudku. Opravný prostředek slouží k tomu, aby byl změněn obsah daného rozsudku. Zatímco oprava či doplnění slouží k tomu, aby byly napraveny určité nesprávnosti a chyby v rozsudku, aniž by obsah rozsudku byl měněn. Oprava a doplnění rozsudku se považuje za doplnění procesu tvorby soudního rozhodnutí.³⁶

2.4.1. Oprava

Jelikož se rozsudek vyhotovuje v písemné podobě, může se stát, že se v rozsudku objeví chyba. OSŘ předpokládá dva typy chyb, které se můžou v rozsudku objevit. A to, formální chyby a materiální chyby.

Pokud se hovoří o formálních chybách, jsou na mysli chyby v psaní nebo počtech. Tyto chyby mohou být opraveny i po právní moci rozsudku. Opravu provádí předseda senátu, a to jak na návrh kteréhokoliv účastníka, tak i bez návrhu, jestliže soud by takovou chybu zjistil sám z úřední povinnosti. Pokud se oprava provádí ve výroku rozsudku, vydá předseda senátu opravné usnesení. Proti takovému usnesení je odvolání přípustné. V usnesení předseda soudu uvede správný údaj s uvedením jeho chybného vyhotovení v rozsudku. Po nabytí právní moci se usnesení stává součástí původního rozsudku. Předseda senátu může odložit vykonatelnost opravovaného rozsudku, než nabyde usnesení o opravě právní moci. Pokud nejde o opravu výroku vyznačí předseda senátu opravu přímo

---

³⁴ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.277

³⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní.* 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.260

³⁶ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 281

na stejnopise rozsudku. Pokud to ale není možné, protože rozsudky byly doručeny, vydá předseda senátu zvláštní usnesení, proti kterému už není odvolání přípustné.³⁷

Mezi materiální chyby řadíme nesouvislost mezi odůvodněním a zjištěným skutkovým stavem. To znamená, že odůvodnění neodpovídá skutkovému stavu, který soud zjistil, a tudíž není přezkoumatelné, proč soud rozhodl podle skutkového stavu, tak jak je obsaženo ve výroku rozsudku. Opravu těchto chyb lze provést pouze na návrh účastníka, nikoliv z moci úřední. Návrh musí být podán ještě před nabytím právní moci rozsudku. Předmětem je pouze odůvodnění, které není závazné. O návrhu účastníka rozhoduje soud usnesením. Pokud by návrhu nevyhověl, postoupí věc odvolacímu soudu, který o opravě rozhodne.³⁸

2.4.2. Doplnění

Soud může vydat i doplňující rozhodnutí. A to v případě, že soud nerozhodl o některé části předmětu řízení, o nákladech řízení nebo o předběžné vykonatelnosti. Účastník řízení může podat návrh na doplnění do patnácti dnů od doručení rozsudku. Soud může doplnit rozsudek, i bez návrhu účastníků, který nenabyl právní moci. Pokud soud nevyhoví návrhu účastníka, usnesením návrh zamítne. V opačném případě, pokud soud návrhu vyhoví rozhodne buď tzv. doplňujícím rozsudkem nebo usnesením. Doplňující rozsudek se týká pouze doplnění o část předmětu řízení. V ostatních případech rozhoduje soud usnesením. Návrh na doplnění se však nedotýká právní moci ani vykonatelnosti původního rozsudku.³⁹

2.5. Druhy rozsudků

Rozsudky lze dělit do mnoha skupin. Jelikož se má rozsudek vydávat až po objasnění všech otázek a zjištění skutkového stavu, tak jedním z druhů je konečný rozsudek. Výjimkou z tohoto pravidla je částečný rozsudek, který rozhoduje o části věci a mezitimní rozsudek, který rozhoduje o právním základu věci. To, že se jedná o částečný nebo mezitimní rozsudek poznáme z obsahu rozsudku, nikoliv z označení rozhodnutí. Vydání takového rozhodnutí je pouze na uvážení soudu. Účastníci by měli být seznámeni s tím, že soud bude rozhodovat částečným nebo mezitimním rozsudkem a měli by mít možnost se k takovému postupu vyjádřit.

---

³⁷ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 281

³⁸ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces.* Praha: C.H. Beck, 2014, s.322

³⁹ §166 zákona č. 99/1963, občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů

Částečné i mezitimní rozsudky mohou být vydány také v řízení, kde už bylo rozhodnuto správním orgánem.

Dále se rozlišují rozsudky dle toho, zda žalobě plně vyhovují, nebo naopak jí zamítají v celém rozsahu, anebo se účastníkovi přiznává pouze částečný úspěch ve věci. Vztah mezi žalobou a rozsudkem je takový, že rozsudek je odpovědí na to, zda nárok uplatněný v žalobě je oprávněný nebo není. Rozsudek je výsledek žalobního práva. Jednotlivým druhům žalob odpovídají i jednotlivé rozsudky, jako jsou rozsudky o osobním stavu, rozsudky na plnění nebo rozsudky určovací. Specifické pro tyto druhy rozsudků je vliv na vykonatelnost rozsudku. Pouze rozsudky na plnění jsou vykonatelné exekučně.⁴⁰

Mezi nejdůležitější dělení rozsudků patří dělení na deklaratorní a konstitutivní rozsudky. Deklaratorní rozsudky pouze určují existenci či neexistenci práva. Nejčastější deklaratorní rozsudky jsou rozsudky na plnění, ale deklaratorní rozsudek je i rozsudek na určení, protože aby se takové rozsudky mohly vydat, tak je třeba zodpovědět otázku, zda nějaký právní vztah existuje či nikoliv. Je výsledkem toho, že se účastník úspěšně dovolal práva na soudní ochranu. Tento druh rozsudku je typický pro sporná řízení. Naopak rozsudkem konstitutivním se rozhoduje o zrušení, změně nebo vzniku právního poměru. Může být vydáno jen tehdy, pokud přepisy hmotného práva vydání tohoto konstitutivního rozsudku vyžadují. Příkladem konstitutivního rozsudku jsou rozsudky o osobním stavu.⁴¹ Proto jsou konstitutivní rozsudky typické pro nesporné řízení. Každý rozsudek má určité aspekty jak konstitutivní, tak i deklaratorní. Konstitutivní aspekt rozsudku je spatřován v tom směru, že vždy dochází k nové situaci, a to i v případě, když jde o deklaraci předprocesního stavu. Deklaratorní složka konstitutivního rozsudku spočívá v tom, že tento rozsudek nemůže být vydán libovolně, ale na základě skutečností zjištěných během řízení.

2.5.1. Konečný rozsudek

Jedná se o pravidelné meritorní rozhodnutí. Tento druh rozsudku vydá soud po celém projednání věci, po zjištěném skutkovém stavu, kdy soud uzná žalobcův návrh v plné výši a uloží jím povinnost žalovanému. Tímto rozsudkem může uznat žalobcův návrh pouze v části věci a ve zbytku žalobu zamítne. Konečný rozsudek je vydáván jako výsledek řízení, které prošlo všemi fázemi, danými

---

⁴⁰ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.267

⁴¹ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní.* 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.254

zákonem. V případě, že by byl vydán tzv. předčasný rozsudek (rozsudek pro uznání a rozsudek pro zmeškání), který je konečným rozhodnutím ve věci samé, nemusí být vyčerpány fáze řízení, jako je např. dokazování.⁴²

2.5.2. Částečný rozsudek

Částečným rozsudkem rozhoduje soud pouze o části nároku, nároku jen jednoho z účastníků. Tímto typem rozsudku lze rozhodnout, jen za podmínky, že to nevylučuje hmotněprávní povaha nároku nebo povaha společenství účastníků. Výrok částečného rozsudku obsahuje jak rozhodnutí o části předmětu řízení, tak i informace o tom, že o zbývající části předmětu řízení a o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku. Částečný rozsudek nabývá právní moci nezávisle na zbývající části řízení. Soud vydává částečný rozsudek, pokud to uzná za vhodné. Pokud k tomu soud shledá zákonné důvody, může vydat tento typ rozsudku i bez návrhu účastníků. Výjimka je v případě, že by soud vydal částečný rozsudek podle uznání žalovaného, tam je návrh žalobce nutný a bez něho tento rozsudek nemůže vydat.⁴³ Tímto rozsudkem nemůže soud rozhodnout v případě, kdy je zapotřebí vypořádání všech práv a povinností právního poměru, jako je například vypořádání společného jmění manželů.

2.5.3. Mezitimní rozsudek

Mezitimním rozsudkem se rozhoduje pouze o právním základu věci. V tomto rozsudku se pouze stanoví, zda má žalobce na plnění právo a v jakém rozsahu, o výši nároku rozhoduje soud po nabytí právní moci mezitimního rozsudku. V řízení se pak soud zabývá dokazováním pouze otázek, které vplynuly z mezitimního výroku. Důkazy, které se k rozsahu nároku nevztahují, se neprovádějí. Tímto rozsudkem musí být rozhodnuto i o solidaritě účastníků, prekluzi nebo promlčení.⁴⁴

Pro mezitimní rozsudek je charakteristické, že nárok je dán. Pokud by nebyl nárok dán, soud žalobu zamítá, čímž vydává konečný rozsudek a už se nejedná o mezitimní rozsudek. Stejně jako u částečného rozsudku, soud nemůže mezitimním rozsudkem rozhodnout o vypořádání společného jmění manželů.⁴⁵ Tento typ

---

⁴² SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 313

⁴³ DRÁPAL, L, BUREŠ, J. a kol. *Občanský soudní řád I,II: komentář*. 1.vydání. Praha: C. H.Beck, 2009

⁴⁴ Rozsudek NS pod sp. zn. 24 Cdo 1247/98 ze dne 27. 6. 2000.

⁴⁵ Rozsudek NS pod sp. zn. 22 Cdo 4368/2011 ze dne 29. 2. 2012

rozsudku se vydává, aby byl zachován účel zajištění procesní ekonomie a rychlosti řízení.⁴⁶

2.5.4. Rozsudek pro uznání

Rozsudek pro uznání je upraven v § 153a OSŘ. Označuje se za předčasný rozsudek. Tento rozsudek se může uplatňovat pouze ve sporném řízení, a to pouze tehdy, pokud ve věcech lze uzavřít a schválit smír. Podstatou tohoto rozsudku je, že se žalovaný nebude bránit a že uzná žalovaný nárok. Zákonem je výslovně stanoveno, že *submisse* se musí týkat pouze výroku. Výhoda tohoto rozsudku je spatřována především v rychlosti a hospodárnosti řízení.

Podle nynější právní úpravy soud rozhodne tímto druhem rozsudku pouze ve dvou stanovených případech.

Prvním takovým případem, kdy soud rozhodne rozsudkem pro uznání je, že žalovaný uzná nárok nebo základ nároku, který je žalobou proti němu uplatňován. Pokud žalovaný uzná nárok pouze částečně, soud rozsudkem pro uznání rozhodne pouze v případě, že žalobce navrhne vydání tohoto rozsudku. Žalovaný může uzнат nárok kdykoliv během průběhu řízení. Uznání nároku může být učiněno jak písemně, tak i ústně při jednání do protokolu. Pokud žalovaný podává písemné uznání elektronicky bez ověřeného elektronického podpisu, musí být dodán soudu originál do tří dnů. V případě, že uzná nárok, až v samotném závěru řízení, nejedná se o předčasný rozsudek, ale i v tomto případě je tento rozsudek označen jako rozsudek pro uznání. Na rozdíl od částečného a mezitímního rozsudku, se v tomto případě uvádí do záhlaví, že se jedná o rozsudek pro uznání.⁴⁷

Druhým případem, kdy soud rozhodne rozsudkem pro uznání je, když soud má zato, že žalovaný nárok uznal. Soud vychází z fikce uznání nároku, ten je upraven v § 114b, odst. 5 OSŘ. Pokud jsou splněny podmínky fikce, předpokládá se ze zákona úkon účastníka a soud musí na žalovaného nahlížet, jako by nárok uznal. Fikce uznání je v rámci přípravy jednání upravena ve dvou institutech. Prvním procesním institutem je právní úprava kvalifikované výzvy. Zde soud může uložit povinnost žalovanému, aby se vyjádřil k žalobě, která je proti němu podána. Lhůta pro vyjádření žalovaného je nejméně třicet dní. Tato výzva musí být doručena žalovanému do vlastních rukou. Soud musí žalovaného poučit, že v případě, že se k žalobě nevyjádří, soud má zato, že žalovaný nárok uznává a

---

⁴⁶ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.314

⁴⁷ Tamtéž, s.315

musí vydat rozsudek na uznání. Druhým procesním institutem je uplatnění fikce uznání nároku v případě nařízení přípravného řízení. Soud je povinen obeznámit žalovaného o přípravném řízení minimálně dvacet dní přede dnem konání přípravného řízení. Spolu s tímto obeznámením musí poslat i žalobu, aby se s ní žalovaný seznámil, a poučení, že pokud se na přípravné řízení nedostaví bez řádné omluvy, bude soud předpokládat, že nárok žalovaný uznává. Pokud se žalovaný k řízení bez omluvy nedostaví, má soud za to, že žalovaný nárok uznává. Tudiž jsou splněny podmínky fikce uznání nároku a soud má povinnost rozsudek pro uznání vydat. Institut fikce uznání nároku slouží pro urychlení řízení tam, kde je žalovaný nečinný. Je nazývána jako sankce za pasivitu žalovaného v řízení.

Soud nemůže rozsudek pro uznání vydat v případě, kdy z žaloby vyplývá, že nárok dán není.⁴⁸ Nelze jím rozhodnout v rozporu s kogentní normou.

Žalovaný se může proti rozsudku pro uznání bránit podáním odvolání. V § 205b jsou uvedeny důvody, pro které může žalovaný podat odvolání proti rozsudku pro uznání. Jde o případy, že nebyly splněny podmínky řízení, že nerozhodoval věcně příslušný soud prvního stupně, u soudu prvního stupně rozhodoval vyloučený soudce nebo že nebyly splněny podmínky pro vydání tohoto rozsudku.⁴⁹

Pokud je v žalobě uvedeno více žalovaných, ale podmínky pro vydání rozsudku pro uznání jsou pouze u některých žalovaných, rozhodne soud o takovém rozsudku přímo ve vztahu k takovým žalovaným, kterých se to týká. Takto nemůže soud postupovat v případě nerozlučného společenství.⁵⁰

Tento rozsudek obsahuje pouze zjednodušené odůvodnění. Tudiž obsahuje předmět řízení a zdůvodnění splnění podmínek, které vedly k vydání rozsudku pro uznání. Právní hodnocení není nutné.⁵¹

2.5.5 Rozsudek pro zmeškání

Tento rozsudek nese označení kontumační rozsudek. I v tomto případě se jedná o předčasný rozsudek, jelikož je vydán jako meritorní rozhodnutí, aniž by byl zjišťován skutkový stav. Základní princip tohoto rozsudku je, že soud považuje tvrzení žalobce za nesporné. Stejně jako u rozsudku pro uznání i zde platí, že rozsudek pro zmeškání je typický pro sporné řízení.⁵² Tímto rozsudkem

---

⁴⁸ Rozsudek NS pod sp. zn. 29 Odo 296/2003, ze dne 21.10. 2003

⁴⁹ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 316

⁵⁰ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.263

⁵¹ Rozsudek NS pod sp.zn. 33 Cdo 3498/2012

⁵² ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.264

soud nemůže rozhodnout tam, kde není možné uzavřít smír. Jak je stanoveno v § 153b OSŘ, nelze rozsudek pro zmeškání vydat ani v případě, pokud by došlo takovým rozsudkem ke vzniku, změně nebo zrušení právního poměru mezi účastníky nebo pokud je žalovaný ke dni zahájení řízení nezletilý.

Zákon stanovuje pět podmínek, které musí být splněny, aby soud mohl vydat rozsudek pro zmeškání. Jako první podmínka je, že žalovanému musí být doručeno předvolání a žaloba, a to nejméně deset dnů před konáním prvního jednání. Druhou podmínkou je, že předvolání a žaloba, musí být doručena žalovanému do vlastních rukou. Zde je rozdíl oproti rozsudku pro uznání, v tomto případě je náhradní doručení možné. Třetí podmínkou je řádné poučení žalovaného, co se stane v případě, že se na první jednání ve věci nedostaví bez důvodné a včasné omluvy. Soud musí poučit žalovaného, že v tomto případě může vydat rozsudek pro zmeškání. Čtvrtou podmínkou vydání rozsudku pro zmeškání je, že se žalovaný na první jednání nedostaví, aniž by se řádně omluvil. A poslední podmínkou je, že žalobce u prvního jednání navrhne, aby soud rozhodl rozsudkem pro zmeškání. Za první jednání se považuje jen takové jednání, které se opravdu konalo. Jakmile je splněno všech těchto pět podmínek, soud může vydat rozsudek pro zmeškání. U tohoto rozsudku má soud možnost tento rozsudek vydat, na rozdíl od rozsudku pro uznání, kde měl povinnost. Je ponecháno na soudu, zda rozsudek vydá nebo bude v řízení pokračovat dál.⁵³

Ústavní soud (dále jen „ÚS“) vyslovil, že obecné soudy by měly před vydáním rozsudku pro zmeškání brát v potaz jak povahu předmětu řízení, tak i celkovou aktivitu žalovaného. Tak jak Ústavní soud přímo argumentoval v nálezů Ústavního soudu ze dne 15.1.2009, pod sp.zn. IV. ÚS 2785/2007, je uvedeno že: *„je třeba mít na zřeteli též tu skutečnost, že rozsudek pro zmeškání je formální institut, který podstatně redukuje možnost uplatnění procesních práv žalovaného.(...) Soud proto musí v každém jednotlivém případě dříve, než přistoupí k vydání rozsudku pro zmeškání, resp. než rozhodne o návrhu na zrušení rozsudku pro zmeškání pečlivě uvážit, zda důvod zmeškání, stejně tak jako časový rozvrh zmeškání žalovaného při prvním jednání jako omluvitelné. Při rozhodování o případném rozsudku pro zmeškání, resp. při rozhodování o návrhu žalovaného na zrušení rozsudku pro zmeškání, by měl soud vzít v úvahu rovněž předchozí procesní aktivitu žalovaného, tedy zda se vyjádřil k podané žalobě, zda navrhl*

---

⁵³ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 317-318

důkazy ke své obraně atd. Soud by měl v každém jednotlivém případě přihlédnout rovněž k povaze předmětu sporu.“ Jak je výše uvedeno, soud by měl rozsudek pro zmeškání volit jen v případech, v nichž je nezájem žalovaného dostatečně objasněný. To vyplývá z frekvence dříve učiněných procesních úkonů, např. žalovaný soudní řízení úmyslně protahuje. Ale v případě, kde je účastník aktivní a jeho zájem na soudním řízení je zřetelný, ale zmešká první jednání ve věci, není na místě, aby soud vydal kontumační rozsudek. Priorita soudního řízení vždy musí být ochrana práv účastníka, v daném případě žalovaného.⁵⁴

Při vydání rozsudku pro zmeškání se soud řídí zásadou formální pravdy. Základem této zásady je, že soud nemusí zjišťovat skutkový stav úplně přesně. Pro vydání rozhodnutí stačí soudu své přesvědčení o skutkovém stavu. Jak je již výše zmíněno, soud může vydat rozsudek pro zmeškání, aniž by zjišťoval skutečnosti důležité pro rozhodnutí, jelikož skutečnosti uvedené v žalobě považuje za nesporné.

Žalovaný má dvě možnosti obrany proti rozsudku pro zmeškání. První z těchto možností je klasické odvolání. Důvodem odvolání jsou vady podmínek řízení, obsazení soudu nebo že nebyly splněny podmínky pro vydání rozsudku pro zmeškání. Druhou možností, jak se proti takovému rozsudku bránit je podání návrhu na zrušení rozsudku pro zmeškání. Jedná se o zvláštní opravný prostředek. Tento návrh může podat žalovaný pouze v případě, že se nemohl prvního jednání účastnit pouze z omluvitelných důvodů, a to do právní moci rozsudku. Důvod, proč se žalovaný nemohl řízení zúčastnit musí soudu prokázat a zároveň musí prokázat důvod, proč se nemohl omluvit. Soud pak rozhodne, že důvod žalovaného byl omluvitelný a usnesením rozsudek pro zmeškání zruší a nařídí nové jednání, nebo návrh zamítne. K okolnostem, o kterých žalovaný věděl už v době, kdy mu byl doručen rozsudek pro zmeškání, se nepřihlíží jako k omluvitelným důvodům. Za omluvitelné důvody soud považuje takové okolnosti, které znemožnily žalovanému se účastnit jednání a neměl možnost o nich informovat soud.⁵⁵ Oba prostředky obrany žalovaného proti rozsudku pro zmeškání se od sebe musí odlišit. Odvoláním účastník namítá, že nebyly splněny podmínky řízení, ale pokud podá návrh na zrušení, tak pouze uplatňuje svůj omluvitelný důvod, proč se jednání nemohl zúčastnit.⁵⁶

---

⁵⁴ Nález ÚS pod sp. zn. IV.ÚS 3143/15 ze dne 23.2. 2016

⁵⁵ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014

⁵⁶ Rozhodnutí NS pod sp. zn. 29 Odo 1485/2006 ze dne 31. 1. 2008

I v případě rozsudku pro zmeškání musí být zachováno účastníkům právo na spravedlivý proces, který je zakotven v hlavě páté ústavního zákona č.2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č.162/1998 Sb. (dále jen „LZPS“).

3. Usnesení a platební rozkaz

3.1. Usnesení

Pro řízení, které upravuje OSŘ, usnesením rozhoduje soud všude tam, kde mu zákon nestanoví jinou formu rozhodnutí. Pro řízení, která jsou uvedena v § 2 ZŘS, platí, že soud rozhoduje usnesením jak v procesních věcech, tak i ve věci samé.

Usnesení není tak formální jako rozsudek. Takže nějaké náležitosti, jako je například veřejné vyhlášení, nejsou vždy třeba. Vyhlášení usnesení je třeba v případě, přijímá-li soud usnesení při jednání nebo při jiném soudním roku. Pokud rozhoduje soud v senátu, tak předseda senátu, v ostatních případech samosoudce vyhlásí usnesení, pokud je přítomen alespoň jeden z účastníků, jeden z vedlejších účastníků, státní zástupce nebo pověřený zaměstnanec Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, pokud státní zastupitelství nebo Úřad pro zastupování státu ve věcech majetku vstoupili do řízení.⁵⁷ Předseda senátu nebo samosoudce vyhlásí obsah usnesení. Nevyhlašuje se „jménem republiky“ ani není vyžadováno, aby přítomni povstali.

V případě, že lze ve věci rozhodnout jen na základě listin, které předložili účastníci a sami se práva na účasti projednávané věci vzdali, není třeba, aby soud nařídil jednání. Tudíž se nebudou taková usnesení ani vyhlašovat a účastníci se s ním seznámí, až po řádném doručení.⁵⁸

V § 169, odst.1 OSŘ, zákon vymezuje, co by správně vyhotovené usnesení mělo obsahovat. V usnesení musí být uvedeno, jaký soud ho vydal, jména a příjmení samosoudce, případně že rozhodoval senát, tak jména všech soudců a přísedících, dále musí být uvedeni účastníci, případně jejich právní zástupci, označení věci, výrok, odůvodnění, poučení o tom, zda je přípustný opravný prostředek, den a místo vydání usnesení. V případě, že opravný prostředek je možné podat, musí být v usnesení uvedená lhůta a místo, kam opravný prostředek podat.

U některých vyhotoveních usnesení může chybět odůvodnění. Jedná se o usnesení, která zcela vyhovují návrhu, jemuž nikdo neodporoval, návrhu na zajištění důkazů, návrhu na předběžné opatření nebo návrhu na zajištění důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví.

---

⁵⁷ DRÁPAL, L, BUREŠ, J. a kol. Občanský soudní řád I,II: komentář. 1.vydání. Praha: C. H.Beck, 2009

⁵⁸ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s.223

Absence odůvodnění se vyskytuje u usnesení, která se týkají vedení řízení, usnesení, která se nedoručují nebo usnesení, kterými bylo rozhodnuto nikoliv ve věci samé, pokud to připouští povaha věci a je-li z obsahu spisu zřejmé, na základě jakých skutečností soud rozhodl.⁵⁹

Zde bych ráda uvedla náleží Ústavního soudu, pod spisovou značkou IV.ÚS 1324/14 ze dne 21. 8. 2014, kde Ústavní soud judikoval, že pokud chybí řádné odůvodnění zakládá to nepřezkoumatelnost, a i protiústavnost daného rozhodnutí. Dle ÚS postačuje uvést základní důvody, které obecný soud vedly k vydání takového rozhodnutí. Pak by byl výrok rozhodnutí srozumitelný a přezkoumatelný. Pokud soudce totiž neuvede zřejmé důvody daného rozhodnutí, svědčí to o libovůli v soudním rozhodování. Zásada právního státu libovůli soudce při rozhodování zakazuje.

Úsek doručování není vyčerpán vždy. Usnesení se doručuje pouze v případě, že je proti němu přípustné odvolání nebo dovolání a usnesení, jímž se ukládá povinnost. Výjimku tvoří usnesení, u něhož je to potřeba vzhledem k vedení řízení. Pokud soud usnesení vyhlásil, není třeba jej doručovat. V případě, že nebylo vyhlášení možné, například z důvodu že se řízení neúčastnili všichni, jímž bylo usnesení určeno, soud jim musí usnesení doručit. Usnesení se doručují do vlastních rukou pouze v případech, kde to stanoví zákon.⁶⁰

Pro právní moc usnesení se použije ustanovení o rozsudku, jak je stanoveno v § 167, odst. 2 OSŘ. Toto ustanovení se použije především na usnesení, kterým řízení končí nebo na usnesení, které se doručuje a je proti němu přípustné odvolání.⁶¹ Pokud se usnesení musí doručit, ale není proti němu odvolání přípustné, právní moc takového usnesení nabývá doručením účastníkům. Pokud se usnesení pouze vyhláší, nabyde právní moci okamžikem vyhlášení.⁶²

Lhůta k plnění počíná běžet doručením usnesení. V okamžiku uplynutí pariční lhůty, je usnesení vykonatelné. Usnesení, které neukládá povinnost k plnění, je vykonatelné ihned po doručení. Pokud není třeba usnesení doručit účastníkům, je usnesení vykonatelné po vyhlášení. Existují i takové případy, kdy usnesení nabyde vykonatelnosti, až po právní moci usnesení.⁶³

---

⁵⁹ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.323

⁶⁰ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s.224

⁶¹ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 284

⁶² SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H.Beck,2019, s.586

⁶³ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s.225

3.1.1. Usnesení, které se týkají vedení řízení

Tento typ usnesení je nejjednodušším typem usnesení. Tento typ usnesení soud většinou jen vyhlašuje. Jde například o usnesení o zamítnutí důkazního návrhu. Takové usnesení soud doručuje pouze v případě, kdy je to třeba pro vedení řízení nebo pokud je účastníkům ukládána nějaká povinnost, například povinnost zaplacení soudního poplatku. Odůvodnění v tomto případě není vyžadováno. Soud tímto usnesení není vázán a odvolání účastníci nejsou oprávněni podat.⁶⁴

3.1.2. Usnesení, kterými je rozhodováno v průběhu řízení

Pokud je vydáno usnesení během řízení, je soud povinen rozhodnout o určité otázce. Nejedná se však o rozhodnutí ve věci samé. Rozhoduje se o procesních otázkách nebo soud rozhoduje náhle o návrzích, které činí účastníci v průběhu řízení. Může jít o usnesení o přerušení řízení, usnesení, kterým soud zahajuje řízení bez návrhu, usnesení o nákladech řízení nebo usnesení o změně návrhu. Odvolání je v tomto případě možné. Usnesení, proti kterým nelze odvolání podat, jsou taxativně vymezena v § 202 odst. 1 OSŘ. Tímto typem usnesení už je soud vázán, ihned po vyhlášení. Pokud nedošlo k vyhlášení, tak ihned po doručení.⁶⁵

3.1.3. Usnesení, kterými řízení končí bez rozhodnutí ve věci samé

Soud může vydat usnesení, kterým řízení končí, i když nejde o rozhodnutí ve věci samé. Jde o usnesení o odmítnutí žaloby nebo usnesení o zastavení řízení, a to z důvodu, že žalobce vzal svou žalobu zpět nebo z nedostatku podmínek řízení. I když tímto usnesením bylo skončené řízení, nevytváří *res iudicata*, neboli překážka věci pravomocně rozhodnuté. I tímto usnesením je soud vázán.⁶⁶

3.1.4. Usnesení, kterými bylo rozhodnuto ve věci samé

Podle právní úpravy OSŘ soud rozhoduje ve věci samé převážně rozsudkem, a pouze když stanoví zákon, tak usnesením. Ve většině případů, kdy soud rozhoduje usnesením a je rozhodnuto ve věci samé, se jedná o schválení smíru. Naopak dle právní úpravy ZŘS soud ve věci samé rozhoduje usnesením, pokud zákon nestanoví jinak.

Dle ustanovení § 99 OSŘ mohou účastníci skončit řízení smírem, pokud to připouští povaha věci. Pouze soud rozhoduje o tom, zda smír schvaluje či nikoliv. Pokud smír schválí, tak schválený smír má účinky pravomocného rozsudku.

---

⁶⁴ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.265

⁶⁵ Tamtéž, s. 265-266

⁶⁶ Tamtéž, s. 266

Účastníci mohou podat pouze návrh na zrušení usnesení o schválení smíru a to do tří let od právní moci takového usnesení. Předseda senátu by měl účastníkům představit rovněž možnost využití mediace. Dle ustanovení § 2, písm.a), zákona č. 202/2012 Sb., zákona o mediaci a změně některých zákonů, se mediací rozumí, řešení určitého konfliktu za účasti mediátora, který podporuje komunikaci mezi účastníky sporu a snaží se jim pomoci k uzavření mediační dohody. Mediátor je fyzická osoba, která je zapsaná v seznamu mediátorů, který vede Ministerstvo spravedlnosti České republiky.

Schválení smíru, tzv. preatorského smíru, probíhá na základě smírčího řízení. Smírčí řízení patří do předběžných řízení. Toto řízení se zahajuje pouze na návrh. Ten lze podat u kteréhokoliv věcně příslušného soudu. Dokonce platí, že i kdyby byl věcně příslušný krajský soud, může jakýkoliv obecný soud smír schválit a vydat o tom usnesení. Návrh musí obsahovat jak obecné náležitosti, tak hlavně návrh na provedení pokusu o smír a jeho schválení. Řízení je založeno na dispoziční zásadě, to znamená, že procesní iniciativu mají účastníci řízení. Účastníci jsou předvoláni, aby mohl být učiněn pokus o smír. Přítomnost účastníků u tohoto typu řízení však není vyžadována, a proto se nemohou použít ani žádná pořádková opatření. Ale pokud se účastníci nedostaví, řízení tím končí a rozhodnutí není vydáno. Už výše je zmíněno, že soud v tomto případě rozhoduje formou usnesení. Preatorský smír soud buď schválí či nikoliv. Proti takovému rozhodnutí soudu není odvolání přípustné, účastníci pouze mohou podat žalobu, že je smír neplatný, a to podle hmotného práva.⁶⁷

3.2. Platební rozkaz

Jedná se o soudní rozhodnutí svého druhu, které je vydáváno v rozkazním řízení. Rozkazní řízení se liší od obecného řízení. Je to typ zkráceného řízení. Není příliš formální, v tomto typu řízení chybí žalobcův přímý návrh na vydání platebního rozkazu. I v případě, že návrh žalobce obsahuje návrh o rozhodnutí platebním rozkazem, je na úvaze soudu, zda za určitých podmínek platební rozkaz vydá, či nikoliv. Účel rozkazního řízení je především rychlost a hospodárnost řízení.⁶⁸ České rozkazní řízení je jednostupňové, jelikož po zrušení platebního rozkazu nenásleduje žádná další fáze rozkazního řízení.

---

⁶⁷ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.115-116

⁶⁸ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000, s.22

V rozkazním řízení rozhodují soudy. V prvním stupni zásadně rozhodují soudy prvního stupně. Během celé doby rozkazního řízení je umožněno soudu zkoumat věcnou příslušnost. Řízení je i v tomto případě zahájeno, jakmile byla podána žaloba u soudu, už nezáleží, jestli u věcně a místně příslušného. Pokud je totiž podána žaloba u věcně nebo místně nepřislušného soudu, pak soud tuto žalobu nesmí projednávat a postoupí věc příslušnému soudu. Návrh na vydání platebního rozkazu se podává u soudu dle bydliště nebo sídla podnikání žalovaného. Už bylo zmíněno, že věcnou příslušnost soud může zkoumat kdykoliv během řízení, ale místní příslušnost soud, ze své iniciativy, zkoumá jen před vydáním platebního rozkazu. Soud vydává platební rozkaz až po přezkoumání své místní příslušnosti.⁶⁹

Platební rozkaz je upraven v § 172- §174 OSŘ. Tuto formu rozhodnutí soud vydá v případě, pokud projednává soud žalobu, kterou se žalobce domáhá zaplacení peněžité částky. Jak je výše zmíněno, soud může vydat platební rozkaz i bez návrhu žalobce. A v případě, že žalobce navrhuje vydání platebního rozkazu, nemusí k tomu soud přistoupit a věc rozhodnout v běžném způsobu řízení. Pokud by soud vydal platební rozkaz, i když by nebyly splněny podmínky, jaké musí být splněny, jediná možnost, jak žalovaný může zvrátit účinky platebního rozkazu, je podání odporu. Jakmile platební rozkaz nabyde právní moci, má stejné účinky jako rozsudek. Je závazný jak pro účastníky, tak i pro soud. Stává se exekučním titulem a lze ho vykonat v rámci soudního výkonu nebo exekuce. Z ustanovení § 172, odst. 3 OSŘ vyplývá, že platební rozkaz nelze vydat po tom, co bylo nařízeno jednání. Nezáleží, zda se jedná o přípravné jednání nebo první ústní jednání.⁷⁰

Platební rozkaz může soud vydat pokud se jedná o sporné řízení, pokud jsou splněny všechny podmínky za kterých může soud jednat, a pokud jde o peněžité plnění. Podle ustanovení § 172, odst. 2 OSŘ, platební rozkaz není možné vydat, pokud není znám trvalý pobyt žalovaného, pokud by měl soud doručovat platební rozkaz do ciziny nebo pokud žalovaný je ke dni zahájení řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti. Platební rozkaz nelze dále vydat v případě, pokud by skutková tvrzení z žaloby nezakládala dle hmotného práva navrhovaný petit.

---

⁶⁹ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000, s. 12, 16

⁷⁰ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.220

Platební rozkaz by soud neměl vydat ani pokud nevyplývá uplatněné právo ze skutečností uváděné žalobcem.⁷¹

Rozkazní řízení, ve kterém se platební rozkaz vydává, se zahajuje pouze na návrh. Tudíž není možné, aby soud zahájil toto řízení z moci úřední. Podání návrhu je možné písemně. To se činí buď v elektronické nebo listinné podobě. Pokud by šlo o podání elektronickou podobou, je třeba, aby byl doložen listinný originál do tří dnů na soud. Pokud nebude originál předložen, soud k takovým návrhům nepřihlíží. Žalobce by měl podávat návrh s příslušným počtem stejnopisů. Aby každý účastník dostal jeden stejnopis a jeden zůstal na soudě.⁷²

Platební rozkaz obsahuje záhlaví, výrok, poučení, datum a podpis. Ve výroku dává soud víceméně žalovanému na výběr mezi tím, že zaplatí pohledávku vyčíslenou v platebním rozkazu a uhradí náhradu nákladů řízení nebo podá vůči platebnímu rozkazu odpor. V případě, že bude podán odpor, platební rozkaz se ruší a řízení pokračuje za běžných podmínek. Z tohoto vyplývá, že výrok dává odpůrci na výběr mezi reálným sporem, tím že podá odpor nebo zaplacením pohledávky uložené platebním rozkazem. Platební rozkaz neobsahuje odůvodnění. V poslední době soudní praxe dovoluje soudům prvního stupně, aby odůvodnily, jakým způsobem vyčísly odměnu advokáta žalobce. Pro případný přezkum odvolání u odvolacích soudů, které je podané do výroku o náhradě nákladů řízení.⁷³

3.2.1. Doručení platebního rozkazu

Fáze doručení platebního rozkazu je velmi důležitá. Jelikož jsou pro vydání platebního rozkazu dány mírné požadavky, na řádné doručení se klade důraz. Musí být doručeno žalovanému do vlastních rukou. Náhradní doručení není v tomto případě možné. Pokud by žalovaný bezdůvodně odepřel platební rozkaz přijmout, bylo by to považováno za řádné doručení. Za řádné doručení se považuje i doručení platebního rozkazu do datové schránky nebo na elektronickou adresu, kterou žalovaný uvedl soudu. Pokud by soud doručoval do datové schránky, žalovaný se musí do datové schránky přihlásit během desetidenní úložní lhůty. V případě zaslání platebního rozkazu na elektronickou adresu, musí žalovaný soudu potvrdit přijetí ověřeným elektronickým podpisem. Pokud je

⁷¹ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.209

⁷² PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000, s.115

⁷³ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.222

žalovaný zastoupen, doručuje se platební rozkaz pouze jeho zástupci. Společně s platebním rozkazem je doručena i žaloba.⁷⁴ Pokud se platební rozkaz nepodaří řádně doručit, soud ho usnesením zruší a ve věci nařídí jednání.

Pokud je platební rozkaz doručován více žalovaným, musí být doručen do vlastních rukou všem žalovaným. Pokud by takové doručení nebylo možné pouze u jednoho žalovaného, platební rozkaz se zruší usnesením v plném rozsahu.

Platební rozkaz, pokud se doručuje právnickým osobám, se doručuje pracovníkům, kteří jsou oprávněni přijímat písemnosti takové právnické osoby. Pokud by právnická osoba tyto pracovníky neměla, doručí se platební rozkaz tomu, kdo je oprávněn za právnickou osobu jednat. Pokud se soudu vrátí doručenka s datem, podpisem a razítkem žalované právnické osoby, soud považuje platební rozkaz za řádně doručení.⁷⁵

Lhůta k plnění platebního rozkazu běží od jeho doručení, tudíž platební rozkaz nabývá ve stejný den jak právní moci, tak i vykonatelnosti.

S platebním rozkazem může soud doručit i výzvu podle § 114b OSŘ, výzvu žalovanému aby se ve věci písemně vyjádřil a v případě, že nárok uplatněný v žalobě neuznává, se vyjádřil proč.

3.2.2. Odpor proti platebnímu rozkazu

Pokud by žalovaný nesouhlasil s uloženým platebním rozkazem, podá proti němu odpor. Včasným podáním odporu se ruší platební rozkaz v plném rozsahu a předseda senátu nařídí jednání. Pokud by chtěl žalovaný namítat pouze výši náhradu nákladu řízení, podává klasické odvolání.⁷⁶

Odpor je opravným prostředkem svého druhu. Podaný odpor soud zkoumá jen z hlediska včasnosti podání tak i z hlediska, zda byl podaný oprávněnou osobou. Pokud jedno hledisko není splněno, platební rozkaz předseda senátu zruší usnesením. Odpor proti platebnímu rozkazu je neformální procesní úkon, jelikož soud nezkoumá věcnou či jinou správnost. Neformálnost odporu je vyjádřena i v tom, že odpor nemusí být nijak odůvodněn. Z podání musí být patrné pouze kdo odpor podává a to, že s platebním rozkazem nesouhlasí. Odpor nepodléhá soudnímu poplatku.⁷⁷

---

⁷⁴ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 223

⁷⁵ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000, s.119-120

⁷⁶ Tamtéž, s. 131

⁷⁷ Tamtéž, s.132

Lhůta pro podání odporu je patnáct dnů ode dne jeho řádného doručení žalovanému, popř. více žalovaným. Jedná se o lhůtu procesní, proto stačí pokud v poslední den lhůty bude písemnost, obsahující odpor, doručena orgánu, který je povinen ji doručit. Podmínka je, že písemnost je adresována soudu, který platební rozkaz vydal. Pokud by tak nebylo má se za to, že odpor byl podán v den, kdy odpor došel k soudu, který ho vydal.⁷⁸ Pokud by žalovaný lhůtu zmeškal, může zažádat o prominutí zmeškání lhůty. Ke zrušení platebního rozkazu jako celku dochází i v případě, že včasný odpor podá pouze jeden z více žalovaných. Ta samá situace nastává i v případě, že by ostatní žalovaní odpor nepodali a platební rozkaz vůči nim již nabyl právní moci, i tak dochází ke zrušení platebního rozkazu.⁷⁹

Odpor nelze vzít účinně zpět. Neexistují žádné účinky zpětvzetí odporu, protože podáním odporu byl platební rozkaz zrušen. K obnovení platebního rozkazu už nemůže dojít. Jak je výše zmíněno podáním odporu, a tudíž zrušením platebního rozkazu, předseda senátu nařídí jednání ve věci.⁸⁰

3.2.3. Náklady řízení

U rozkazního řízení, ve kterém se vydává platební rozkaz, soudní poplatek spolu s ostatními náklady hradí žalobce a žalovanému lze posléze uložit uhrazení těchto nákladů. Poplatek za podání návrhu je splatný podáním návrhu na provedení poplatného úkonu. Aby mohl soud řízení zastavit pro nezaplacení soudního poplatku, je nejprve nutné, aby žalobci poskytl dodatečnou lhůtu, ta musí být, dle § 9 odst.1 zákona č. 549/1991 Sb., zákona České národní rady o soudních poplatcích (dále jen "SoudP"), dlouhá nejméně patnáct dnů. Pokud žalobce neuhradí soudní poplatek ani v dodatečné lhůtě, kterou mu soud poskytl, musí soud řízení zastavit. Pokud žalobce vezme návrh na vydání platebního rozkazu zpět, nejpozději do posledního dne lhůty pro podání odporu, soud vrátí žalobci 50% z částky soudního poplatku. Pokud by chtěl žalobce vzít svůj návrh zpět, až po uplynutí lhůty pro podání odporu, soud nevrátí žalobci žádnou část ze zaplaceného soudního poplatku. Soud může vyzvat žalobce k doplacení části soudního poplatku i poté, co už platební rozkaz vydal. Děje se tak, pokud soud dospěje, že poplatek nebyl zaplacen ve správné výši. Pokud byl účastník, kterému

⁷⁸ Usnesení NS pod sp. zn. 33 Odo 320/2001 ze dne 11. 9. 2001

⁷⁹ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUŤÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 224

⁸⁰ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000, s. 153

byla přisouzena náhrada nákladů řízení, zastoupen advokátem, je ten, kdo je povinný uhradit náhradu nákladů, ji uhradit advokátovi. Pokud žalovaný zaplatí žalobci předmětnou částku po podání návrhu, ale ještě před vydáním platebního rozkazu, je žalobce povinen vzít žalobu zpět a umožnit zastavení řízení ještě předtím, než se platební rozkaz vydá. Žalobce musí dbát na to, aby nebyl způsobena újma jiným, pokud by žalobu nevzal zpět.⁸¹

3.3. Elektronický platební rozkaz

Elektronický platební rozkaz byl do českého právního řádu zaveden zákonem č. 123/2008 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Změna proběhla v tom, že byl přidán § 174a do OSŘ, který upravuje elektronický platební rozkaz. Tento typ platebního rozkazu se vydává na návrh a tento návrh musí být podán prostřednictvím tzv. centrální ePodatelny, kterou spravuje Ministerstvo spravedlnosti. Mezi klasickým platebním rozkazem a elektronickým platebním rozkazem existuje několik odchylek. První, už výše zmíněná, odchylka je, že návrh žalobce se podává prostřednictvím elektronického formuláře prostřednictvím tzv. centrální ePodatelny. Další, co je u elektronického platebního rozkazu odlišné je to, že v návrhu musí být uveden datum narození fyzické osoby nebo identifikační číslo právnické osoby nebo fyzické podnikající osoby. I v tomto případě má soud na výběr, že elektronický platební rozkaz může, ale nemusí vydat. V případě, že by ho ale nevydal musí doměřit soudní poplatek. Čtvrtá odlišnost spočívá v tom, že je zde daný limit peněžního plnění, to nesmí přesahovat částku 1.000.000 Kč. Mezi poslední odlišností patří to, že řízení je zahájeno v okamžiku, kdy je návrh dostupný informačnímu systému, který je určený pro taková přijetí. Spis je veden elektronicky, do doby, než je podán odpor nebo elektronický platební rozkaz není zrušen.⁸²

Dle ustanovení § 174a, odst. 4 OSŘ předseda senátu odmítne takový elektronický platební rozkaz, který neobsahuje všechny zákonem stanové náležitosti, který je neurčitý nebo nesrozumitelný. V tomto případě se nepoužije § 43 OSŘ, dle kterého předseda senátu vyzve účastníka, aby doplnil své podání.

---

⁸¹ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000, s.30-32

⁸² ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 210

Ale i u elektronického platebního rozkazu se použijí obdobně některá ustanovení jako o klasickém platebním rozkazu. Rozdíl je v podání odporu, vzhledem k tomu, že se podává v elektronické podobě.

3.4. Směnečný platební rozkaz

Jedná se o zkrácené řízení, jehož povaha vychází vstříc směnkám nebo šekům jako cenným papírům. Co je směnka nebo šek upravuje zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění pozdějších předpisů. V obou případech jde o listinu. Dle tohoto zákona existují dva typy směnek, směnka cizí a směnka vlastní. Rozdíl v nich je takový, že směnka cizí obsahuje bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu, zatímco směnka vlastní obsahuje bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu. Šek je listinou, která obsahuje bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu.

Věcně příslušný soud pro vydávání směnečného(šekového) platebního rozkazu je krajský soud. Místní příslušnost je dle zákona na výběr daná, a to dle § 87, písm. c) OSŘ. Tento typ platebního rozkazu vydává soud bez jednání. Směnečný(šekový) platební rozkaz je upraven pouze v jediném ustanovení OSŘ, a to v § 175. Po předložení originálu směnky nebo šeku, o jejichž pravosti není třeba pochybovat, vydá soud pouze na návrh žalobce směnečný (šekový) platební rozkaz. Pokud jsou splněny všechny podmínky, soud musí vydat tento typ platebního rozkazu (zde je odlišnost od běžného nebo elektronického platebního rozkazu).⁸³

Směnečný platební rozkaz se doručuje do vlastních rukou žalovaného, popř. všech žalovaných. Náhradní doručení je vyloučeno. Pokud by nebylo možné doručit směnečný platební rozkaz i jen jednomu z žalovaných, předseda senátu jej zruší v plném rozsahu. Doručení probíhá většinou prostřednictvím poštovních služeb. Pokud se platební rozkaz nedoručí řádně proti podpisu žalovaného, soud nařídí jednání. Pokud se jednání žalovaný účastní, soud mu předá nezrušený směnečný platební rozkaz a tím běží žalovanému lhůta k podání námitek. Soud ukládá žalovanému lhůtu patnácti dnů od doručení platebního rozkazu, do kdy musí zaplatit danou částku a náhradu nákladů řízení nebo v té samé lhůtě podat námitky. Směnečný platební rozkaz lze doručit do ciziny.⁸⁴

---

⁸³ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 230

⁸⁴ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000, s.168

V podaných námitkách musí žalovaný uvést důvody, proč námitky podává. Uplatní se zde zásada koncentrace řízení. Námitky, které jsou podané po lhůtě nebo neodůvodněné námitky předseda senátu odmítne. Pokud žalovaný podá námitky ve lhůtě, dochází pouze k odložení právní moci a vykonatelnosti směnečného platebního rozkazu. Soud nařídí jednání o námitkách. Při jednání přihlíží pouze k námitkám, které byly podány v patnáctidenní lhůtě. Poté vydá rozsudek, ve kterém uvede, zda směnečný platební rozkaz nechává v platnosti či ho zrušuje, a v jakém rozsahu. Námitky lze vzít zpět, a to kdykoliv během řízení. Směnečný platební rozkaz, proti kterému nebyly podané námitky nebo byly námitky vzaty zpět, má povahu pravomocného rozsudku.⁸⁵ Pokud by žalovaný nesouhlasil pouze s výrokem o náhradě nákladů řízení, pak podává odvolání, nikoliv námitky.

Rozdíl mezi tímto typem platebního rozkazu a běžným platebním rozkazem je v tom, že pokud je směnečný platební rozkaz vydán vůči více žalovaným, kteří jsou v postavení samostatných společníků, a jeden z nich podá námitky, nemají vliv na právní moc a vykonatelnost platebních rozkazů ostatních společníků.⁸⁶

Další odlišností od běžného platebního rozkazu je i to, že směnečný platební rozkaz je oprávněn vydat pouze soudce, nelze to svěřit jiným osobám soudu, jako jsou justiční čekatelé nebo tajemníci, kteří jsou oprávněni vydávat běžný platební rozkaz.⁸⁷

3.5. Evropský platební rozkaz

Jedná se o formu zkráceného řízení, které bylo do českého právního řízení začleněno formou Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, ze dne 12. prosince 2006 (dále jen „Nařízení“). Tímto nařízením se zavádí řízení o platebním rozkazu. Toto nařízení bylo do občanského soudního řádu promítnuto zákonem č. 7/2009 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákon. V OSŘ je tedy evropský platební rozkaz upraven v § 174b.⁸⁸

Účelem tohoto platebního rozkazu je urychlit, zjednodušit a zlevnit nesporné vymáhání peněžitých nároků v přeshraničních případech. Jde o alternativu, kterou

---

⁸⁵ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000, s.170-171

⁸⁶ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 212

⁸⁷ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000, s.173

⁸⁸ (<https://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-platebni-rozkaz-a-jeho-vykon-111986.html>, 2020)

má jinak žalobce při vnitrostátním vymáhání peněžitého plnění k dispozici. Každý stát má ale upravený institut platebního rozkazu jinak, a nejsou navzájem aplikovatelné. Nařízení tak zavádí jednotný institut společný pro všechny členské státy Evropské unie, kromě Dánska.⁸⁹

Nařízení se vztahuje pouze na občanské a obchodní věci v přeshraničních případech. Toto nařízení se nevztahuje na věci celní, daňové, správní nebo na politické akty státu jako nositele suverenity. Tyto akty mohou být uskutečněny pouze státními orgány, což jim dává nárok na imunitu státu. Dále se nařízení nevztahuje na majetková práva, která vyplývají z dědictví, ze závětí nebo z manželských vztahů. Předmětem může být pouze peněžité plnění, kdy je uvedena v platebním rozkazu přesná částka.⁹⁰

Co se rozumí přeshraničními případy? Jde o případy, kdy alespoň jedna strana má bydliště v jiném členském státě, než soud, u kterého byl podán návrh na vydání evropského platebního rozkazu.

Evropský platební rozkaz se vydává na návrh, a to buď v listinné, elektronické nebo jiné podobě, kterou daný členský stát přijímá. Návrh se podává na předepsaném formuláři. K návrhu se nepřipojují žádné přílohy, tudíž v návrhu musí být, jak uveden žalobní důvod, tak i vylíčení všech skutkových okolností. V dodatku může žalobce uvést, že odmítá převedení věci do běžného občanského soudního řízení v případě, že by žalovaný podal odpor.⁹¹ Podle článku 26 nařízení se veškeré procesní otázky, které nejsou upraveny tímto nařízením, řídí vnitrostátním právem. To znamená, že v České republice půjde o aplikaci OSŘ. Tudíž podle vnitrostátních pravidel se bude určovat věcná a místní příslušnost soudů.

Jakmile návrh je návrh doručen soudu, soud jej musí posoudit. Jestli návrh obsahuje všechny formální náležitosti a zda je nárok žalovaného opodstatněný. Soud nenařizuje žádné jednání k vyřízení evropského platebního rozkazu. Pokud soud dojde k závěru, že návrh je neopodstatněný, tak vydání evropského platebního rozkazu odmítne. V případě, že by soudu v návrhu chyběly formální náležitosti, vyzve soud žalobce, aby všechny chybějící náležitosti ve stanovené lhůtě doplnil. Po uplynutí lhůty a nedoplnění chybějících náležitostí soud návrh odmítne. Může nastat situace, kdy soud vyhodnotí, že byly splněny požadavky

---

⁸⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.572

⁹⁰ Tamtéž

⁹¹ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 227

pro vydání evropského platebního rozkazu pouze pro část nároku. Soud o tom vyrozumí žalobce a ten se musí ve stanovené lhůtě rozhodnout, zda s navrhovanou změnou soudu, že rozhodne jen o části nároku, souhlasí či nikoliv. Pokud žalobce se změnou v návrhu souhlasí, soud rozhodne jen o části nároku a zbylá část nároku se následně projedná v běžném civilním řízení.⁹²

Pokud jsou splněny všechny náležitosti, které má návrh obsahovat soud vydá evropský platební rozkaz na vzorový formulář. Dle článku 12 nařízení, má soud vydat evropský platební rozkaz co nejdříve, obvykle do třiceti dnů od podání návrhu. Do lhůty třiceti dnů se nezapočítává lhůta, kterou soud dává žalobci na doplnění, opravení nebo změnu návrhu. Evropský platební rozkaz je vydáván spolu s kopií formuláře návrhu. Žalovaný musí být poučen o tom, že buď musí zaplatit žalobci danou částku nebo podat odpor, že soud rozhodoval pouze na základě informací od žalobce, kdy se platební rozkaz stane vykonatelným, a jaké budou následky v případě že bude podán odpor.

Nařízení ukládá možnost doručení evropského platebního rozkazu v souladu s vnitrostátním právem. V České republice je tedy stanoveno, že evropský platební rozkaz se musí žalovanému doručit do vlastních rukou a náhradní doručení je tedy vyloučeno, a to dle ustanovení § 174b, odst. 1 OSŘ.

V tomto typu platebního rozkazu je rozdíl u lhůty k podání odporu. Žalovaný má zde třicetidenní lhůtu od doručení rozkazu. Odpor se podává na vzorovém formuláři a opět jej lze podat buď v listinné nebo elektronické podobě. Musí směřovat k soudu, který elektronický platební rozkaz vydal. Podáním odporu je platební rozkaz zrušen a věc pokračuje dále v běžném civilním řízení, pokud s tím žalobce nevyslovil nesouhlas v podaném návrhu. Žalovaný v odporu pouze uvede, že nárok popírá, nemusí uvádět odůvodnění.⁹³

Vykonatelnost evropského platebního rozkazu je upravena v článku 18 nařízení. Platební rozkaz se stává vykonatelným, jakmile uplyne lhůta třiceti dní. Soud je povinen zaslat potvrzený platební rozkaz o vykonatelnosti žalobci. Takovýto platební rozkaz je vykonatelný ve všech členských zemích, tedy kromě Dánska.

Žalovaný může požadovat přezkum evropského platebního rozkazu. A to ze dvou důvodů. Prvním z důvodů je, že nemohl podat odpor kvůli okolnostem, které

---

⁹² ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.572

⁹³ SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H.Beck, 2019, s.401

sám nezavinil. Takové okolnosti mohou být mimořádné nebo se staly z důvodu vyšší moci. V tomto případě musí žalovaný jednat neprodleně a podat, do patnácti dnů od odpadnutí překážky, návrh na přezkum evropského platebního rozkazu. Druhým důvodem je, že nebyly splněny všechny formální podmínky pro vydání evropského platebního rozkazu. Pokud soud návrhu na přezkum vyhoví, nahlíží se na platební rozkaz jako by nikdy nebyl. Žalovaný musí žádost o přezkum evropského platebního rozkazu formulovat jako návrh na vyslovení neplatnosti platebního rozkazu. Pokud soud odmítne přezkum evropského platebního rozkazu, zůstává rozkaz v platnosti.⁹⁴ Dle článku 23 nařízení, může exekuční soud ze své iniciativy omezit vykonávací řízení pouze na ochranná opatření, podmínit výkon složením jistoty nebo výkon zastavit, a to, pokud je podán návrh na přezkum evropského platebního rozkazu.

Výkon evropského platebního rozkazu je upraven v článku 21 nařízení. Zde je stanoveno, že se vykonávací řízení řídí právem členského státu výkonu a vykonává se za stejných podmínek jako jiná vykonatelná rozhodnutí vydaná v členském státě. V případě výkonu platebního rozkazu v jiném členském státě nařízení stanovuje dvě podmínky, které musí žalobce splnit. První z podmínek je, že musí předložit orgánům daného členského státu příslušným pro výkon, evropský platební rozkaz s prohlášením o jeho vykonatelnosti. Druhá podmínka je překlad, v případě potřeby, do úředního jazyka či jazyka akceptovaného členským státem, který bude výkon vykonávat.

Výkon evropského platebního rozkazu může být i zamítnut, a to na návrh žalovaného. K zamítnutí může dojít z důvodu, že evropský platební rozkaz je neslučitelný s dříve vydaným rozhodnutím nebo rozkazem v kterémkoliv členském státě, například pokud se rozhodnutí týkalo stejné věci mezi stejnými účastníky. Výkon se také zamítne, pokud žalovaný uhradil žalobci částku stanovenou v evropském platebním rozkazu.⁹⁵

---

⁹⁴ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 228

⁹⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.575

4. Právní moc a vykonatelnost

Aby se účastníkům řízení dostalo jak procesních, tak hmotných práv, musí soudní rozhodnutí mít zákonem stanovené vlastnosti. Jde o zákonnost, závaznost a popřípadě i vykonatelnost. Zákonné je soudní rozhodnutí hned od jeho vzniku. Ale vlastnosti, jako je závaznost a vykonatelnost, získá soudní rozhodnutí až uplynutím určitého časového úseku. Zákon přesně stanoví časovou hranici, kdy rozhodnutí nabývá právní moci a tím se stává závazným. V případě soudního rozhodnutí, které ukládá povinnost k plnění, soud stanoví lhůtu, do kdy danou povinnost musí splnit. Po uplynutí této lhůty zákon stanoví časovou hranici, kdy se rozhodnutí stává vykonatelným.⁹⁶

4.1. Právní moc

Právní mocí se projevuje autorita soudního rozhodnutí. Jde o samostatný, procesní institut. Rozhodnutí v právní moci vyvolává účinky daného rozhodnutí. Rozhodnutí se stává závazným, jak pro účastníky, tak i pro soud. Pro přesnost je třeba uvést, že závazným se stává výrok rozhodnutí.

Právní moc je stav, který nabývají meritorní rozhodnutí i procesní rozhodnutí, které se doručují. S výjimkou mezitímního rozsudku, znamená nabytí právní moci u rozhodnutí ve věci samé, konec civilního řízení. Nejde o konec lhůty. V tomto případě se nemůže použít ustanovení OSŘ o konci lhůt, protože pokud právní moc rozhodnutí vychází na víkend či státní svátek, rozhodnutí právní moc nabývá.⁹⁷

Vlastnosti, které se týkají řízení, se označují jako formální právní moc. Vlastnosti, které se týkají předmětu řízení, se označují jako materiální právní moc. Pojmenování formální a materiální právní moci neznámá, že existují dvě rozdílné právní moci, pořád jde o jedinou a jednotnou právní moc. Jde pouze o rozdílné účinky, které jsou se stavem právní moci spojeny.⁹⁸

4.1.1. Historické základy právní moci

Už v římském civilním procesu byly známy zásady, které bychom dnes přiřadili k právní moci. Jednalo se o zásadu zákazu opětovného projednání a rozhodnutí ve věci. Tato zásada nebyla ale vázána na rozsudek, ale pouze na procesní smlouvu, díky které docházelo k zániku původního a vzniku nového nároku. V římském civilním procesu byla velmi uznávaná zásada *ne bis in idem*,

---

⁹⁶ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 324

⁹⁷ Tamtéž, s.324

⁹⁸ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 283

v překladu „ne dvakrát o tomtéž“, znamená že nelze dvakrát rozhodovat o téže věci. Základ institutu právní moci byl položen už v římském procesu.⁹⁹

V kodifikaci německého civilního procesu z roku 1877 není právní moc upravována souvisle. Už zde se objevují obě stránky právní moci, a to jak procesní, tak i materiální. Původně německý civilní soudní řád obsahoval pouze objektivní rozsah materiální právní moci.

V Rakousku Franz Klein předložil v roce 1893 návrh Rakouského civilního řádu soudního. Ten upravoval jak procesní i materiální právní moc v jediném ustanovení, tak i podstatu materiální právní moci. Před tím, než byl přijat rakouský soudní řád, vyslovil svůj názor i Oscar Bülow. Ten zdůraznil, že podstatou právní moci je nezměnitelnost, která přináší jistotu do právních vztahů. K právní moci by se dle Bülowa mělo přihlížet z moci úřední. Bülovy myšlenky byly velmi přínosné pro rakouský civilní řád soudní ze dne 1. srpna 1895.¹⁰⁰

Co se týká staršího českého pohledu na institut právní moci, nelze nezmínit autora Emila Otta. I ten vychází z rozlišování právní moci na formální a materiální. Existence jedné předpokládá vždy existenci druhé z nich. Vykonatelnost je jedním z účinků materiální právní moci. Mezi další účinky patří dle Otta obrana věci rozsouzené. K tomuto účinku měly soudy přihlížet z moci úřední a jedná se o spor, který byl pravomocně rozhodnut, tudíž už nemůže být věc projednána znovu. Dnes se jedná o překážku rei iudicatae.¹⁰¹

Na Emila Otta navazuje Emanuel Tilsch, který se zabýval především institutem právní moci. O účincích pojednává se souvislostí s novací. V rozsudku spatřuje novaci kumulativní. Další, kdo se zabýval právní mocí byl Václav Hora. Snaží se poukázat na to, že otázka procesní nebo materiální povahy právní moci působí potíže až v případě, kdy se rozsudek nekryje se skutečným právním stavem.¹⁰²

Jaromír Sedláček uznával rozlišování právní moci na formální a materiální. Formální právní moc ztotožňoval s vydáním rozsudku, čím byl ukončen normotvorný proces. Zatímco materiální právní moc bere jako vztah mezi delegovanou normou a delegující normou. Delegovaná norma je v tomto případě

---

⁹⁹ DVORÁK, B. *Právní moc civilních soudních rozhodnutí: procesní studie*. Praha: C.H.Beck, 2008, s.7

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 16-17

¹⁰¹ OTT, E., SPÁČIL, J. ed. *Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního*. Praha: Wolters Kluwer, 2012

¹⁰² HORA, V. *Československé civilní právo procesní. Díl 2, Řízení před soudy první stolice se stálým zřetelem ke Slovensku a Podkarpatské Rusi*, Praha, 1923

rozsudek a delegující může být například smlouva. Jedním z posledních, kdo se institutu právní moci zabýval byl Neuner. Od něho pochází jediná učebnice českého civilního procesu v německém jazyce. Dle Neunera účinek materiální právní moci spočívá v tom, že obsah rozhodnutí platí jako správný.¹⁰³

4.1.2. Účel právní moci

Institut právní moci slouží k zajištění právní jistoty. Účel civilního procesu a účel právní moci se často staví do protikladu, zejména v souvislosti s pravomocnými rozhodnutími, které jsou v rozporu s právními poměry. Je ale velmi obtížné posoudit, které pravomocné rozhodnutí je v rozporu s právními poměry a které ne. Během soudního řízení soud zjistí skutkový stav, na základě kterého vydá soud své rozhodnutí. Po právní moci rozhodnutí, lze těžko najít pozorovatele, který by otázku, která pravomocná rozhodnutí jsou v rozporu s právními poměry a která nejsou, mohl zodpovědět. Výjimkou je řízení o mimořádných opravných prostředcích.¹⁰⁴

Institut právní moci celkově zvyšuje autoritu soudů. Stanovení právní moci je důležité i pro vykonatelnost, pokud je vykonatelnost vázaná na právní moc. To, že soudní rozhodnutí, které nabyde právní moci, tudíž je nezměnitelné, výrazně snižuje zatížení soudů. Jelikož platí zásada „ne bis in idem“, tak se soudy nemohou zabývat dvakrát stejnou věcí. Bez této zásady by mohly být uplatňovány dvakrát nebo i vícekrát stejné nároky. S touto zásadou souvisí i to, že každý má právo na soudní ochranu, a to dle článku 36, odst. 1 LZPS, avšak tato ochrana je jedinečná. Tudíž každý, kdo uplatňuje svůj nárok u soudu, by neměl svá procesní práva zanedbávat, protože není možné uplatnit dvakrát stejný nárok.¹⁰⁵

4.1.3. Nabytí právní moci

Ustanovení, které je příslušné pro nabytí právní moci rozsudku, je § 159 OSŘ. Zde je stanoveno, že „*doručený rozsudek, který již nelze napadnout odvoláním, je v právní moci*“. Rozsudek, vůči kterému nelze podat odvolání je takový rozsudek, vůči němuž není odvolání přípustné, účastník se svého práva na odvolání vzdal nebo lhůta pro podání odvolání už uplynula.¹⁰⁶ Pokud ale odvolání proti rozsudku je přípustné, právní moci nabývá rozsudek, který byl řádně doručen, až po uplynutí lhůty pro odvolání. V případě, že účastník podá odvolání včas, odkládá

¹⁰³ DVOŘÁK, B. *Právní moc civilních soudních rozhodnutí: procesní studie*. Praha: C.H.Beck, 2008, s.27

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 32-33

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 35

¹⁰⁶ SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H.Beck, 2019, s.585

se okamžitě nabytí právní moci, dokud nerozhodne odvolací soud. Vydané rozhodnutí odvolacího soudu, nabývá právní moci doručením účastníkům. Účastník má právo vzít své odvolání, až do rozhodnutí odvolacího soudu, zpět. Pokud tak učiní, nahlíží se, jako by žádné odvolání podáno nebylo.¹⁰⁷

I u usnesení se může uplatnit § 159 OSŘ, odkazuje na to § 167, odst.2 OSŘ , který říká, „*není-li dále stanoveno jinak, užíje se na usnesení přiměřeně ustanovení o rozsudku.*“ Existují i zvláštní ustanovení o usnesení, které pozměňují ustanovení o nabytí právní moci usnesení v § 159 OSŘ. Takové zvláštní ustanovení je § 168, odst. 2 OSŘ. Takové usnesení, proti kterému je odvolání přípustné, je nutné doručit a nabývá právní moci stejně jako rozsudek. Za předpokladu, že není usnesení třeba doručit účastníkům, právní moc nabývá vyhlášením.¹⁰⁸

Dle ustanovení § 174, odst. 1 OSŘ, platební rozkaz má účinky pravomocného rozsudku v případě, že proti němu nebyl podán odpor. Pokud je odpor podán opožděně nebo neoprávněnou osobou, právní moc nabývá platební rozkaz dnem, který následuje po dni, v němž uplyne lhůta k podání odporu.¹⁰⁹ Právní moc a vykonatelnost platebního rozkazu nabyde současně, tudíž lhůta k podání odporu a pariční lhůta končí též současně.

4.1.4. Formální právní moc

Pojmem formální právní moc nazýváme souhrn předpokladů, které musí nastat, aby se soudní rozhodnutí stalo závazným. Je skončeno řešení otázky řízení mezi danými účastníky. Jak je výše zmíněno, prvním aspektem, že soudní rozhodnutí nabyde právní moci je doručení účastníkům. Doručení musí být provedeno zákonem stanovým způsobem. Pokud se rozhodnutí nedoručí zástupci s plnou mocí nebo zákonnému zástupci, jedná se o doručení neúčinné. V případě, že se rozhodnutí doručuje vícero účastníkům, právní moc nastává, až když je rozhodnutí doručeno poslednímu z nich.¹¹⁰ Druhým aspektem je, že proti rozhodnutí nelze podat opravný prostředek. Jakmile jsou splněny tyto dvě podmínky, soudní rozhodnutí je pravomocné, a tudíž je i závazné.

---

¹⁰⁷ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUEÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.325-326

¹⁰⁸ SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H.Beck,2019, s.586

¹⁰⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.269

¹¹⁰ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.286

Rozhodnutí, proti kterým nelze podat odvolání nazýváme jako konečná. Konečnost daného rozhodnutí je třeba posuzovat z hlediska řízení, ve kterém to konečné rozhodnutí bylo vydáno. V civilním soudním řízení se rozlišují dvě situace. A rozhodnutí, kterými řízení končí a rozhodnutí, která mají vliv na průběh řízení.¹¹¹

První skupinu rozhodnutí, kterými řízení končí, tvoří většinou rozsudky, s výjimkou rozsudků částečných a mezitímních. Značný význam má formální moc meritorních rozhodnutí. Civilní soudní řízení končí v takovém rozsahu, v jakém je meritorní rozhodnutí pravomocné. Je důležité zopakovat, že řízení nekončí v případě, kdy je vydáno rozhodnutí, ale až v okamžiku, kdy rozhodnutí nabyde právní moci.¹¹²

Druhou skupinu tvoří rozhodnutí, která mají vliv na průběh řízení. Jde o procesní rozhodnutí, jejichž právní moc neznamena konec soudního řízení. Jejich obsah je důležitý pro další průběh řízení. Jde například o usnesení, kterým soud připouští změnu návrhu. Tyto rozhodnutí se doručují, je proti nim možné podat odvolání, ale řízení může pokračovat až po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Jakmile rozhodnutí nabyde právní moci, jedná se o konečné vyřešení procesní otázky a soud může pokračovat v řízení.¹¹³

4.1.5. Materiální právní moc

Materiální právní moc znamená, že dané soudní rozhodnutí je závazné a nezměnitelné. Závaznost a nezměnitelnost rozhodnutí je v takovém rozsahu, v jakém byla věc vymezena ve výroku rozhodnutí, a platí pro osoby, které označí zákon. Ohledně materiální právní moci se nejčastěji hovoří v souvislosti s rozsudkem, protože okamžik právní moci přesně stanoví, co je po právu.¹¹⁴

Závaznost. Jedná se o vlastnost soudního rozhodnutí, která zavazuje účastníky i soud, se obsahem rozhodnutí řídit. Obsah je vynutitelný i proti vůli těchto osob. Závazné rozhodnutí je podkladem pro aplikaci právních norem, které by bez vydání takového rozhodnutí nemohly být aplikované. Závaznost se projevuje ve výroku rozhodnutí, který určí rozsah předmětu řízení, čemuž se říká objektivní

---

¹¹¹ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUĚÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.328, 329

¹¹² SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUĚÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.329

¹¹³ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUĚÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.329

¹¹⁴ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.269

stránka, a osoby, pro které je rozhodnutí závazné, to se nazývá subjektivní stránkou.¹¹⁵

Objektivní stránka závaznosti je dána rozsahem předmětu řízení, který je vyjádřen v enunciátu rozhodnutí. Odůvodnění není samo o sobě závazné. Je však důležité z hlediska individualizace nároku, o kterém soud rozhodl. Soud rozhoduje o celé projednávané věci, výjimkou je pouze částečný nebo mezitimní rozsudek, a musí vyčerpat celý předmět řízení. Řízení je vymezené žalobou a tomuto vymezení musí odpovídat i výroky rozsudku. Soud musí ve výroku rozhodnutí postihnout všechna práva a povinnosti, i všechny účastníky dotčené na svých právech, aby to mohlo být závazné.¹¹⁶

Subjektivní stránka závaznosti vymezuje okruh účastníků, které rozhodnutí soudu zavazuje. Tato subjektivní stránka závaznosti je upravena v § 159a OSŘ. Platí, že rozhodnutí soudu je závazné pro všechny účastníky. Jsou tedy závazné *inter partes*. V rozsahu, v jakém je rozhodnutí závazné pro účastníky, je závazné i pro jejich právní nástupce. To platí jak při sporném, tak i nesporném řízení. Výjimka u nesporných řízení je stanovena v § 27 ZŘS: „výrok pravomocného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o statusové věci fyzické nebo právnické osoby, je závazný pro každého“. Takže v tomto případě to nezavazuje pouze účastníky, ale každého. Jde o působnost *erga omnes*. Jedná se o rozsudky o osobním stavu. Závaznost soudního rozhodnutí se ovšem nevztahuje pouze na účastníky řízení, ale i na všechny orgány. Upřesnění, o jaké orgány jde zákon nspecifikuje. Závaznost účastníků a orgánů je trochu odlišná. Zatímco účastníci jsou povinni se obsahem výroku řídit, pro orgány je toto rozhodnutí závazné tak, že představuje již vyřešenou předběžnou otázku v řízení, ve kterém vydávají rozhodnutí.¹¹⁷

Nezměnitelnost. Spočívá v tom, že jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být vedeno řízení se stejným předmětem. Pokud by účastník uplatňoval stejný nárok na stejném skutkovém základu, o němž už bylo pravomocně rozhodnuto, bránila by překážka *res iudicata*, věc pravomocně rozhodnutá.¹¹⁸ Tato nezměnitelnost soudních rozhodnutí, se týká jen rozsudků,

---

¹¹⁵ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.287

¹¹⁶ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUĚÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.332

¹¹⁷ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.288-289

¹¹⁸ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.270

kterými řízení končí. Pokud jde o jiná rozhodnutí, kterými řízení končí, jako je například usnesení o zastavení řízení, nejde o rozhodnutí ve věci samé, tudíž zde neplatí překážka věci rozhodnuté. Co se týká rozsudků mezitímních a částečných, ty nepředstavují rozhodnutí o celé projednávané věci, a tak se v pokračování takového řízení předpokládá.¹¹⁹

Nezměnitelnost však není absolutní. To znamená, že zákon umožňuje situace, aby rozhodnutí bylo změněno nebo dokonce zrušeno. Všechny tyto situace lze považovat za naprosté výjimky. První skupinu tvoří mimořádné opravné prostředky. Tyto opravné prostředky se podávají proti pravomocným rozhodnutím. V českém právním řádu se jedná o dovolání, žalobu na obnovu řízení a žalobu pro zmatečnost. Každý takový mimořádný opravný prostředek má jasně stanovenou mezi svého použití. Jde o situaci, kdy bylo původní řízení stíženo tak závažnou vadou, že je ve veřejném zájmu, ale bylo pravomocné rozhodnutí projednáno znovu. Podáním mimořádného opravného prostředku se dovoláváme nápravy vad původního řízení.¹²⁰

Druhou skupinou jsou případy, kdy této změny lze dosáhnout podáním nového návrhu na zahájení řízení. V tomto případě nejde o podání mimořádného opravného prostředku. Takové změny pravomocného rozsudku lze dosáhnout, pokud jde o rozsudek odsuzující k plnění v budoucnu splatných dávek, rozsudek, který rozhoduje o svéprávnosti nebo rozsudky, které upravují poměry k nezletilým dětem. Taková změna se provádí pouze na návrh účastníka.¹²¹ V takovém návrhu účastník musí uvést čeho se domáhá a skutkové okolnosti, které dokážou že opravdu došlo ke změně poměrů. Změny okolností musí být významné. Pokud účastník se svým návrhem uspěje a soud návrhu na změnu vyhoví, vysloví změnu ve výroku nového rozhodnutí. Ve výroku musí být dále označeno původní rozhodnutí a uvedení jeho změny tak, aby změněný výrok odpovídal požadavku úplnosti.¹²²

Speciální situace nastává v případě ujednání smíru. Schválení soudního smíru je hmotněprávní úkon. Soud vydává o schválení usnesení, kterým řízení končí a má účinky pravomocného rozhodnutí. Soudní smír je upraven v § 99 OSŘ. Může

---

¹¹⁹ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, s. 290

¹²⁰ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUŠÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces.* Praha: C.H. Beck, 2014, s.333

¹²¹ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.292

¹²² SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUŠÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces.* Praha: C.H. Beck, 2014, s.334

být napadena platnost smíru, a to v souvislosti s porušením hmotného práva. Podává se žaloba na neplatnost, ta lze podat do tří let od právní moci usnesení o schválení smíru. Soud rozhoduje rozsudkem. V případě, že žalobě vyhoví, zruší soud dané usnesení o schválení smíru.¹²³

4.1.6. Časové meze právní moci

Časové meze právní moci nemůžeme vnímat tak, že by právní moc rozsudku uplynutím času zanikla. Má být vyjádřeno především to, že podstatný je nejen předmětný a podmětný rozsah věci, ale právě i časová meze. Zákon musí jasně stanovit rozhodný okamžik pro posouzení dané věci, a tím i pro zjištění skutkového stavu. Účinky právní moci se mohou vztahovat pouze k takovému okamžiku. Pokud došlo ve skutkovém stavu, z něhož nárok vychází, ke změnám, které nemohly být v původním řízení zohledněny, nebrání právní moc rozhodnutí novému uplatnění jinak shodného nároku. U těchto dvou nároků se bude lišit jen to, že v nově tvrzeném nároku budou nové rozhodné skutečnosti, které sice patří skutkovému základu původního nároku, ale vyšly najevo až po vyhlášení původního rozhodnutí.¹²⁴

Co ale je daný rozhodný okamžik? Úkolem soudu je zjistit skutkový stav, nejde však o poznání vědecké. K danému okamžiku je třeba poznání skutkového stavu ukončit, aby mohlo dojít k naplnění účelu civilního řízení. Pro rozsudek je rozhodným okamžikem stav, v době jeho vyhlášení, podle § 154, odst. 1 OSŘ. Tomu odpovídá i to, že soud musí zohlednit vše, o čem se v průběhu řízení dozvěděl. Kdy nastává rozhodný okamžik bylo už v historii upraveno stejně jako dnes, a to jak v ustanovení § 150, odst. 1 zákona č. 142/1950 Sb., Zákona o konání v občinaských právnych veciach, tak i v úpravě mnohem starší, a to v § 406 zákona č. 113/1895 ř.z., civilního řádu soudního.¹²⁵

Při stanovení rozhodného okamžiku je třeba vždy myslet na to, že účastníci mohou svým tvrzením ovlivnit řízení do okamžiku skončení jednání. U sporného řízení platí koncentrace řízení, to znamená, že účastníci mohou předkládat soudu důkazy a svá tvrzení do skončení prvního ústního jednání. V případě, že byla koncentrace řízení zmeškána, soud může účastníkům prominout a nastavit lhůtu, do kdy soudu předloží své důkazy. V případě, že tak soud neučiní, nesmí

---

¹²³ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.292

¹²⁴ DVOŘÁK, B. *Právní moc civilních soudních rozhodnutí: procesní studie*. Praha: C.H.Beck, 2008, s.115-116

¹²⁵ Tamtéž, s.118

k později tvrzeným důkazům přihlédnout. Hlavním cílem koncentrace řízení je zrychlení řízení. V případě nesporných řízení obecně koncentrace řízení neplatí, a účastníci mohou uvádět skutečnosti až do vydání rozhodnutí. Podobně to tak je i u odvolacího soudu, kde účastníci mohou uvádět skutečnosti, které nebyly uplatněny u soudu prvního stupně.¹²⁶

V případě rozsudků, které se týkají opakujících se dávek, které se stávají splatnými až v budoucnu, se uplatní § 154, odst. 1 OSŘ, kdy soud rozhoduje podle stavu ke dni vyhlášení rozsudku. Pokud se jedná o rozsudky odsuzující k plnění ve splátkách nebo k plnění v budoucnu splatných dávek, je možné tento rozsudek změnit na návrh, v případě že se podstatně změnily náležitosti, které jsou podstatné pro výši splátek. Rozsudek se změní od doby, kdy došlo k takové změně poměrů.¹²⁷

4.2. Vykonatelnost

Vykonatelnost je vlastnost daného rozhodnutí. Díky této vlastnosti je možné prosadit účinky rozhodnutí, a to s podporou státní moci. Účinek rozhodnutí podporuje autoritativnost rozhodnutí, a spočívá v tom, že lze vynutit povinnost uloženou ve výroku, a to i proti vůli povinného.¹²⁸ Vykonatelnost nemusí nastat ve stejný okamžik jako právní moc, nemusí na ní být ani závislá. Je třeba rozlišit vykonatelnost u rozhodnutí, které ukládají povinnost k plnění nebo vykonatelnost rozhodnutí, které takovou povinnost neukládají.

Rozhodnutí, které ukládají účastníkovi povinnost k plnění, ukládají povinnost účastníkovi, aby něco konal(*facere*), dal(*dare*), něco se zdržel(*omittere*) nebo něco strpěl(*pati*). Po nabytí právní moci se toto rozhodnutí stává závazným. Závaznost se v tomto případě ale stává vykonatelností, protože pokud nedojde ze strany povinného ke splnění povinnosti v určené lhůtě soudem, je dané rozhodnutí podkladem k autoritativnímu splnění povinnosti. Cestou k takovému autoritativnímu splnění povinnosti je soudní výkon rozhodnutí nebo exekuce.¹²⁹

Výkon rozhodnutí v režimu soudů je už od roku 2001. Existuje tzv. dvojkolejnost výkonu rozhodnutí. Buď ho může provádět soud prostřednictvím svých vykonavatelů nebo pověří soudního exekutora. Aby mohlo být soudní rozhodnutí vykonatelné, je zapotřebí aby byla splněna jak stránka formální, tak

¹²⁶ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s.79

¹²⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.272

¹²⁸ ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s.214

¹²⁹ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUŠÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.335

materiální vykonatelnosti. Formální vykonatelnost znamená, že byly splněny zákonem dané podmínky, aby rozhodnutí mohlo být vykonatelné. Aby byla splněna materiální povinnost, musí být uvedena oprávněná a povinná osoba, vymezen rozsah toho, co musí povinný splnit a do kdy.¹³⁰

Rozhodnutí, které neukládají povinnost k plnění, jsou především rozhodnutí o statusových otázkách, rozhodnutí určovací, rozhodnutí o určení neplatnosti skončení pracovního poměru. U těchto rozhodnutí platí, že jakmile nabydou právní moci jsou závazná¹³¹. Vykonatelnost v tomto případě znamená realizaci rozhodnutí i přes nesouhlas některého z účastníků. Zde bych uvedla příklad rozvodu manželství. V momentě, kdy nabyde rozhodnutí soudu, ve kterém se manželství rozvádí, právní moci, jsou oba účastníci rozvedení a to i proti vůli jednoho z nich. Závaznost je v tomto případě spatřována v tom, že příslušný matriční úřad musí zavést údaje o rozvodu u obou účastníků.

4.2.1. Pariční lhůta

Lhůta k plnění, neboli pariční lhůta se uplatní pouze u rozsudků na plnění. Tuto lhůtu stanoví soud pro splnění povinnosti. Ze zákona je tato lhůta dlouhá tři dny, pokud jde o vyklizení bytu jde o patnáct dní. Soud má možnost určit lhůtu delší nebo umožnit, aby peněžité plnění bylo rozloženo na splátky. A to dle § 160, odst.1 OSŘ. Je třeba mít ale na vědomí, že pokud soud neprodlouží lhůtu k plnění, platí zákonná lhůta, a to tři dny, v případě vyklizení bytu patnáct dnů. V některých rozsudcích soudci ve výroku tuto zákonnou lhůtu ani nezmiňují, zatímco soudcovská lhůta musí být zmíněna vždy. Kratší lhůtu, než je zákonná, soud stanovit nemůže.

Prvním dnem pariční lhůty je den, který následuje po dni, ve kterém rozsudek nabyl právní moci. V případě, kdy by poslední den pariční lhůty připadl na víkend či státní svátek posouvá se poslední den lhůty na nejbližší následující pracovní den. Prominutí lhůty je v tomto případě vyloučeno, nejde totiž o lhůtu propadnou.¹³²

S prvním dnem pariční lhůty souvisí i rozdílnost mezi rozsudky prvního stupně a rozsudky odvolacích soudů. U rozsudků prvního stupně nejdříve běží lhůta pro odvolání, a to patnáct dní, až po uplynutí odvolací lhůty, běží lhůta

---

¹³⁰ SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H.Beck, 2019, s.603-604

¹³¹ Tamtéž, s.601

¹³² SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUĚÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.336

pariční. To znamená, že rozsudek soudu prvního soudu se stává vykonatelným uplynutím osmnácti dnů. Zatímco rozsudek odvolacího soudu nabývá právní moci dnem doručení, a jsou tedy vykonatelné po třech dnech od doručení.¹³³

K tomu, aby se rozhodnutí stalo vykonatelným, je třeba marné uplynutí lhůty k plnění. Protože kdyby se soud v průběhu vykonávacího řízení dozvěděl, že bylo plněno ze strany povinného, musel by exekuci či soudní výkon zastavit.¹³⁴

4.2.2. Nabytí vykonatelnosti

O nabytí vykonatelnosti hovoříme v momentě, kdy se rozhodnutí stává vykonatelným. Vykonatelnost je stavem soudního rozhodnutí.

Vykonatelnost rozsudků, je upravena v § 161 OSŘ. Je samozřejmě rozdíl mezi rozsudkem, který ukládá povinnost k plnění a rozsudkem, který takovou povinnost neukládá, ale o tom jsem psala již výše.

Rozsudek se stává vykonatelným po uplynutí lhůty k plnění. Plnění, které by měl povinný v pariční lhůtě, není procesním úkonem. Vykonatelný se rozsudek stává v obou případech. A to jak v případě, kdy povinný splnil, tak i nesplnil. Pokud povinný svou povinnost uloženou soudem splnil během pariční lhůty, je rozhodnutí vykonatelné, ale na jeho základě nelze podat návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuční návrh. Pokud povinný svou povinnost dobrovolně nesplnil, je na základě vykonatelného rozhodnutí veden soudní výkon rozhodnutí či exekuce.¹³⁵

Vykonatelnost usnesení se rozlišuje podobně jako u rozsudků na to, jestli usnesením byla uložena povinnost k plnění či nikoliv. Pokud usnesením nebyla uložena povinnost k plnění, stává se vykonatelným doručením. Jestliže se usnesení nedoručovalo, tak se stává vykonatelným vyhlášením. Pokud usnesením byla uložena povinnost k plnění, i zde běží pariční tří denní lhůta. Počátek lhůty je pak spojen s doručením usnesení. Mohou nastat i výjimky, kdy je počátek lhůty k plnění spojen s právní mocí, ale to pouze pokud tak stanoví zákon.¹³⁶

Vykonatelnost usnesení je upravena v § 171 OSŘ. Výjimku tvoří usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření. Takové usnesení je vykonatelné

---

¹³³ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.295

¹³⁴ SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka.* Praha: C.H.Beck, 2019, s.602

¹³⁵ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUŠÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces.* Praha: C.H. Beck, 2014, s.336

¹³⁶ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.296

vyhlášením. Pokud se nevyhlašuje, je vykonatelné, jakmile bylo doručeno tomu, komu je uložena povinnost.¹³⁷

A v neposlední řadě vykonatelnost platebního rozkazu. Ten se stává vykonatelným patnáctým dnem od doručení žalovanému. Žalovaný je povinný v této lhůtě žalobci zaplatit uplatněnou pohledávku a náklady řízení. Žalovaný v této patnáctidenní lhůtě může podat i odpor proti platebnímu rozkazu. Ten se podává u soudu, který platební rozkaz vydal. Vykonatelnost nemusí být teoreticky shodná s nabytím právní moci platebního rozkazu, a to v případě, že se soudu nepodaří doručit platební rozkaz do okamžiku, kdy je žalovaný povinen plnit.¹³⁸

4.2.3. Předběžná vykonatelnost

Predběžná vykonatelnost rozsudku je výjimka z nabytí vykonatelnosti rozsudku obvyklým způsobem. Takové rozsudky jsou vykonatelné ještě před tím než nabydou právní moci. Tento institut lze využít pouze u rozsudků, které ukládají povinnost k plnění. Podstata předběžné vykonatelnosti spočívá totiž v tom, že lhůta k plnění běží už od doručení rozhodnutí povinnému účastníkovi. Lhůtu k plnění u rozsudků s předběžnou vykonatelností vždy určuje soud. Počátek lhůty pak počíná běžet dnem doručení rozsudku tomu, kdo je povinen plnit.¹³⁹

Predběžně vykonatelná rozhodnutí jsou ta, o nichž to stanoví zákon nebo ta, u kterých o předběžné vykonatelnosti rozhodne soud. Účelem předběžné vykonatelnosti je zajistit okamžité plnění povinného, aby byla ochráněna oprávněná osoba.¹⁴⁰

O obligatorní předběžné vykonatelnosti hovoříme v případě, že zákon přímo vymezí rozsudky předběžně vykonatelné. Soud tudíž nevydává o předběžné vykonatelnosti rozhodnutí. Jedná se o takové případy, kdy je třeba zajistit plnění v případě existenčních potřeb.¹⁴¹ Obligatorní předběžná vykonatelnost je upravena v § 162, odst. 1 OSŘ. Jedná se o rozsudky, kterými se prodlužuje trvání výchovného opatření, rozsudky odsuzující k plnění výživného nebo pracovní odměny za poslední tři měsíce před vyhlášením rozsudku.

---

¹³⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.274

¹³⁸ SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H.Beck,2019, s.602

¹³⁹ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.297

¹⁴⁰ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUĚÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.337

¹⁴¹ ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s.274

O fakultativní předběžné vykonatelnosti rozhoduje soud pouze na návrh účastníka. Podle ustanovení § 162, odst. 2 OSŘ soud návrh na předběžnou vykonatelnost schválí pouze v případech, kdy by účastníku hrozila značná újma. Vždy půjde o případy výjimečné. Součástí návrhu tedy musí být odůvodnění účastníka, že bez vydání předběžné vykonatelnosti by mu hrozila značná újma. Je povinen navrhnout důkazy, na základě kterých své tvrzení podloží.¹⁴²

4.2.4. Odklad vykonatelnosti

Odkladem vykonatelnosti rozumíme okamžik, kdy dalším rozhodnutím soud odloží vykonatelnost, která již nastala. Odklad vykonatelnosti se bude zpravidla využívat u rozsudků, není vyloučeno ale ani použití u usnesení. U platebních rozkazů není možné tento institut využít. Je třeba rozlišit, kdy dochází k odkladu vykonatelnosti a kdy soud prodlouží lhůtu k plnění. Soud může stanovit delší lhůtu k plnění, než je zákonná lhůta pro výkon povinnosti. V případě odkladu vykonatelnosti už rozhodnutí vykonatelné je, ale do vydání dalšího jej nelze vynutit.¹⁴³

Možnost vydat rozhodnutí o odkladu vykonatelnosti je spojeno hlavně s projednáním mimořádných opravných prostředků. Pokud soud předpokládá, že bude žalobě na obnovu řízení nebo žalobě pro zmatečnost vyhověno, může odložit vykonatelnost pravomocného rozhodnutí. Pokud tak soud neučiní a obnova řízení je povolena, dochází k odkladu vykonatelnosti ze zákona. Dovolací soud odloží vykonatelnost pouze za situace, že by povinnému hrozila plněním povinnosti závažná újma.¹⁴⁴ V souvislosti s § 243, písm. a) OSŘ, který stanovuje odklad vykonatelnosti, pouze v případě, že by dovolateli hrozila neprodleným výkonem nebo exekucí závažná újma, bych ráda zmínila usnesení Nejvyššího soudu pod sp. zn. 27 Cdo 5003/2017 ze dne 21. 11. 2017. V tomto případě Nejvyšší soud návrh dovolatele na odklad vykonatelnosti zamítl jako nedůvodný. Dovolatel požadoval odložení vykonatelnosti či právní moci z důvodu vysoké částky k plnění, s tím že nemá danou částku k dispozici. Soudu předložil jak daňová přiznání, podle kterých jeho hrubý příjem činil v průměru 16.000 Kč, tak i podání o tom, že je jediným akcionářem společnosti. Nejvyšší soud shledal tvrzení dovolatele jako účelové, vzhledem k tomu, že je jediným akcionářem

¹⁴² ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, s. 275

¹⁴³ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.299

¹⁴⁴ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMUŠÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.338

společnosti, která vykazuje dlouhodobé kladné hospodářské výsledky. Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu dovolateli nehrozí závažná újma, vzhledem k hrubým odhadům celkového majetku dovolatele a míře možného postižení jeho majetku výkonem rozhodnutí či exekucí.

O odkladu vykonatelnosti soud vydává usnesení. Smyslem tohoto institutu je, že nemůže být nařízený výkon rozhodnutí nebo exekuce a také nemůžou být provedeny. Pokud by pominuly důvody, pro které bylo o odkladu vykonatelnosti rozhodnuto, soud může odklad zrušit.¹⁴⁵

---

¹⁴⁵ SVOBODA, K., ŠÍNOVÁ R., HAMULÁKOVÁ K. a kol. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014, s.338

Závěr

Jedním z cílů mé diplomové práce na téma „Soudní rozhodnutí“ bylo stručně, ale přehledně rozebrat civilní proces jako takový. To jsem se snažila provést v první podkapitole první kapitoly. Zaměřila jsem se hlavně jaký je účel civilního procesu a jaké jsou jeho pojmové prvky. Tématem mé práce nebyl „Civilní proces“, proto jsem se z této problematiky snažila vybrat to stěžejní. Druhým a hlavním cílem mé práce byla charakteristika jednotlivých soudních rozhodnutí jako takových.

Právní úprava rozkazního řízení prošla dlouhým vývojem. Právní úprava platebního rozkazu, elektronického platebního rozkazu či evropského platebního rozkazu není úplně rozsáhlá, ale dle mého názoru dostačující. Hlavním účelem institutu platebního rozkazu je, aby bylo řízení zrychleno. Dle mého názoru účel zrychlení řízení nemůže fungovat, pokud je u platebního rozkazu vyloučeno náhradní doručení. Za zrušením velkého množství platebních rozkazů totiž stojí nemožnost doručení do vlastních rukou. Pak už nemůžeme hovořit o zkráceném řízení, protože soud musí nařídit ve věci jednání.

Od 1. 7. 2008 byl zaveden elektronický platební rozkaz. V OSŘ je upraven pouze jediným paragrafem, a to § 174a, ale dle mého názoru to byl velký pokrok a hodnotím to pozitivně. Zvláště v dnešní době, když se vše vyřizuje v elektronické podobě, myslím že pro účastníky je to velké zjednodušení a poukazuje to na postupné kroky elektronizace justice. Hlavním rozdílem oproti klasickému platebnímu rozkazu je také to, že se tento platební rozkaz podává na předepsaném formuláři. Za mne, další zjednodušení pro žalobce, nepotřebuje pro podání návrhu advokáta, jelikož formuláře nabízí i možnost nápovědy. Jediné, co na tomto typu platebního rozkazu, nevidím jako opodstatněné je limit 1.000.000 Kč. Jelikož právní úprava je pro klasický právní rozkaz, tak i elektronický platební rozkaz obdobný, nevidím důvod pro finanční limit u elektronického platebního rozkazu. Pokud byl zaveden elektronický platební rozkaz, jako určité zjednodušení, myslím že mohl být upraven i způsob doručení.

Evropský platební rozkaz usnadňuje všem fyzickým i právnickým osobám, v Evropské unii, vymáhání přeshraničních pohledávek. Jistá výhoda tohoto druhu platebního rozkazu je, že zjednodušuje spory vedené přes hranice. Věřitel by měl mít do dvou měsíců od podání návrhu na vydání evropský platební rozkaz vykonatelný platební rozkaz v ruce. Velkou výhodou spatřuji v tom, že pro účel

výkonu se nahlíží na platební rozkaz, jakoby byl vydán ve státě, ve kterém se o výkon žádá.

Celkově vnímám problematiku ohledně platebního rozkazu, elektronického platebního rozkazu či evropského platebního rozkazu dostatečně právně upravenou, jedině doručování bych, v budoucí novelizaci občanského soudního řádu, upravila.

Cizojazyčné resumé

The topic of this thesis is The Court Decision which are issued in the Czech republic. It is divided into four main chapters (besides the introduction and conclusion).

The first chapter focuses on court decisions in a general sense. In this part I attempted to describe the civil process itself, its purpose and theoretical elements. Here, I also deal with issues that all court decisions have in common.

The second chapter focuses on sentencing. It contains information about what sentencing is, when it is issued, how the verdict is delivered, and what it looks like in written form. In the final part of this chapter, I specify various types of sentencing.

The third chapter concerns rulings and financial compensation. For example, it states the conditions by which rulings and financial compensation are issued, what must be included, and how to defend oneself against them.

The final chapter contains information about legal force and their enforceability. The subchapter on legal force deals with when a court decision takes legal effect, what legal force actually is, and history. The subchapter on enforcement covers when court orders can be enforced, and whether preliminary enforcement is possible, or whether it can be postponed.

The purpose of this thesis is to characterize the types of court decision issued in the Czech republic.

Seznam použité literatury

Literatura:

DVOŘÁK, B. *Právní moc civilních soudních rozhodnutí: procesní studie*. Praha: C.H. Beck, 2008. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-095-9.

FICOVÁ, S., ŠTEVČEK, M. a kol. *Občianske súdne konanie*. 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-312-7

HORA, V. *Československé civilní právo procesní I.-III. Díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-540-3.

HROMADA, M. *Poučovací povinnost v civilním procesu*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-463-6.

KINDL, M.; ŠÍMA, A.; DAVID O. *Občanské právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-098-7.

OTT, E.; SPÁČIL, J. ed. *Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012-. ISBN 978-80-7357-921-0.

PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. Praha: Linde, 2000. ISBN 80-7201-220-7.

SVOBODA, K. ; ŠÍNOVÁ, R. ; HAMULÁKOVÁ, K. *Civilní proces*. Praha: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-279-3.

SVOBODA, K. *Řízení v prvním stupni: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-733-0.

WINTEROVÁ, A.; MACKOVÁ A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-298-1

ZAHRADNÍKOVÁ, R. a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-714-6.

ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Pojmové znaky civilního procesu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-538-8.

Komentáře k právním předpisům:

DRÁPAL, L. ; BUREŠ, J. a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

Soudní rozhodnutí:

Rozsudek NS pod sp.zn 24 Cdo 1247/98, ze dne 27. 6. 2000

Usnesení NS pod sp.zn 33 Odo 320/2001, ze dne 11.9.2001

Rozsudek NS pod sp.zn 29 Odo 296/2003 ze dne 21.10.2003

Stanovisko NS pod sp.zn. Cpin 202/2005, ze dne 19.4.2006

Rozhodnutí NS pod sp.zn. 29 Odo 1485/2006, ze dne 31.1.2008

Rozsudek NS pod sp.zn 22 Cdo 4368/2011, ze dne 29. 2. 2012

Rozsudek NS pod sp.zn. 33 Cdo 3498/2012, ze dne 27. 3. 2013

Nález ÚS pod sp.zn IV.ÚS 3143/15, ze dne 23.2.2016

Usnesení NS pod sp. zn. 27 Cdo 5003/2017 ze dne 21. 11. 2017

Nález ÚS pod sp.zn. I.ÚS 4093/17, ze dne 29.3.2018

České právní předpisy:

Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 549/1991 Sb., zákon České národní rady o soudních poplatcích

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č.162/1998 Sb.

Zákon č. 300/2008 Sb., zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Zákon č. 202/2012 Sb., zákon o mediaci a o změně některých zákonů

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

Ostatní:

Zákona č. 113/1895 ř.z., o soudním řízení v občanských rozepřích právních (civilní řád soudní), ve znění předpisů jej měnících a doplňujících do dne 31. 12. 1947

Zákon č. 142/1950 Sb., zákon o konání v občianskych právnych veciach

Důvodová zpráva k návrhu zákona č.30/2000 Sb., kterým se mění zákon č.99/1963 SB.,občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisu a některé další zákony

Vyhláška č.37/1992 Sb., jednací řád pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, ze dne 12. prosince 2006

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007, ze dne 13. listopadu 2007, o doručování písemností

Úmluva o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních publikované pod č. 85/1982 Sb, ze dne 15.11.1965

Internetové zdroje:

<https://www.epravo.cz/top/clanky/dorucovani-dle-obcanskeho-soudniho-radu-ve-zneni-novely-c-72009-sb-57860.html>

<https://www.epravo.cz/top/prakticke-rady/otazky-a-odpovedi/pravni-moc-a-vykonatelnost-5945.html>

<https://www.epravo.cz/top/clanky/rozsudek-pro-zmeskani-ve-svetle-judikatury-ustavniho-soudu-95165.html>

<https://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-platebni-rozkaz-a-jeho-vykon-111986.html>

<https://www.beck-online.cz>